

หนังสือที่ระลึก
พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๗
ณ วัดเขาบางทราย
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
วันเสาร์ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

หนังสือที่ระดึก

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๔๔

ณ วัดเขาบางทราย

อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

วันเสาร์ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

คำนำ

ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานผ้าพระกฐินประจำปี 2549 ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติ นำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดเขาบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในวันที่เสาร์ที่ 4 พฤศจิกายน 2549

ตามหลักฐานปรากฏว่า วัดเขาบางทราย เป็นพระอารามหลวงที่ใหญ่ที่สุดวัดหนึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยา และต่อมาได้เสื่อมโทรมลงจนถึงพุทธศักราช 2390 สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค) ได้สถาปนาวัดเขาบางทรายขึ้นใหม่ จนถึงปัจจุบันมีอายุ 159 ปี มีปูชนียสถาน เสนาสนะอันสง่างาม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ต่อไป

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จึงได้จัดทำหนังสือที่ระลึกในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี 2549 เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัดเขาบางทราย และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 118 ตอนพิเศษ 18 ง วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2544 เพื่อมอบให้แก่ผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคปัจจัย และร่วมอนุโมทนาในครั้งนี้ พร้อมทั้งแจกจ่ายให้ห้องสมุดต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าสำหรับประชาชนและเป็นคู่มือ ในการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานของรัฐ

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ขออนุโมทนาและขอบคุณทุกท่าน
ที่มีส่วนช่วยให้การถวายผ้าพระกฐินพระราชทานครั้งนี้สำเร็จลุล่วง
ไปด้วยดีทุกประการ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและพระบารมีของ
จอมพลสมเด็จ พระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวง
พิษณุโลกประชานาถ องค์ผู้ก่อตั้งวังปารุสกวัน ซึ่งเป็นสถานที่ทำงาน
ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ โปรดดลบันดาลให้ท่านประสบแต่ความสุข
เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธรรมาสมบัติ ตลอดกาลนานเทอญ

พลเอก /

(ไวพจน์ ศรีนวล)

ที่ปรึกษาพิเศษสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ปฏิบัติหน้าที่
ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

กำหนดการ

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

ประจำปี ๒๕๕๙

วันเสาร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ณ วัดเขาบางทราย

อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

-
- เวลา ๐๖.๓๐ น. - ส่วนล่องหน้าเคลื่อนองค์พระกฐิน
และผ้าป่าออกจาก สขช.
- เวลา ๐๗.๔๕ น. - คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สขช.
ออกเดินทางจาก สขช.
- เวลา ๐๙.๐๐ น. - พร้อมกันที่วัดเขาบางทราย
- เวลา ๑๐.๐๐ น. - พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- ถวายผ้าป่าโดยเสด็จพระราชกุศล
- เวลา ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์
- คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สขช.
ร่วมรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๒.๓๐ น. - ทักตักศึกษา
- วิหารเทพสถิตย์
- ชายหาดบางแสน
- เวลา ๑๖.๐๐ น. - เดินทางกลับกรุงเทพฯ

๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕

ประกาศสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

เรื่อง การถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี 2549

ด้วย ปีพุทธศักราช 2549 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานผ้าพระกฐิน ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาตินำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดเขาบางทราย ตำบลบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในวันเสาร์ที่ 4 พฤศจิกายน 2549

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จึงขอบอกบุญมายังข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติทุกท่านพร้อมทั้งครอบครัว ร่วมเป็นเจ้าของในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานในครั้งนี้ หากท่านใดมีจิตศรัทธาบริจาคเงินร่วมทำบุญโดยเสด็จพระราชกุศลขอได้โปรดรวบรวมส่งไปยัง สำนักงานเลขานุการกรม หรือ ธนาคารที่ตั้งจ่าย ปณ. กระทรวงศึกษาธิการ ในนาม เลขานุการกรม ภายในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2549

จึงขอเรียนเชิญข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติทุกท่านพร้อมทั้งครอบครัวและญาติมิตร ได้ไปร่วมอนุโมทนากุศลในครั้งนี้โดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2549

พลตำรวจเอก

(จุมพล มั่นหมาย)

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ประวัติวัดเขาบางทราย

(1) - (41)

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ

๑

ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔

- ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

๒

พ.ศ.๒๕๔๔

- หมวด ๑

๓

บททั่วไป

ส่วนที่ ๑

๖

องค์การรักษาความปลอดภัย

ส่วนที่ ๒

๖

ประเภทชั้นความลับ

- หมวด ๒

๗

การกำหนดชั้นความลับ

ส่วนที่ ๑

๗

ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับ

ส่วนที่ ๒

๙

การแสดงชั้นความลับ

ส่วนที่ ๓	๑๐
การปรับชั้นความลับ	
หมวด ๓	๑๒
การทะเบียน	
ส่วนที่ ๑	๑๒
นายทะเบียน	
ส่วนที่ ๒	๑๔
การตรวจสอบ	
หมวด ๔	๑๕
การดำเนินการ	
ส่วนที่ ๑	๑๕
การจัดทำ	
ส่วนที่ ๒	๑๖
สำเนาและการแปล	
ส่วนที่ ๓	๑๖
การโอน	
ส่วนที่ ๔	๑๗
การส่งและการรับ	
ส่วนที่ ๕	๒๐
การเก็บรักษา	
ส่วนที่ ๖	๒๐
การยืม	

ส่วนที่ ๗	๒๑
การทำลาย	
ส่วนที่ ๘	๒๒
การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน	
ส่วนที่ ๙	๒๒
การสูญหาย	
ส่วนที่ ๑๐	๒๓
การเปิดเผย	
- บทเฉพาะกาล	๒๓
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี	๒๖
เรื่อง กำหนดแบบเอกสารตามระเบียบว่าด้วย	
การรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔	
- บทวิเคราะห์สรุป	๓๗
- ข้อเสนอแนะการใช้ระเบียบว่าด้วยการ	๔๗
รักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔	

วัดเขมาภิรตาราม

วัดเขาบางทราย พระอารามหลวงชลบุรี

วัดเขาบางทราย เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เป็นวัดคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ตั้งอยู่ที่ตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

วัดเขาบางทรายเป็นวัดเก่าแก่โบราณ ประวัติความเป็นมาของวัด ปรากฏว่ามีการสถาปนา บูรณะปฏิสังขรณ์มาหลายยุคหลายสมัย มีข้ออ้าง คือรอยพระพุทธบาทบนยอดเขาบางทราย ซึ่งเป็นแผ่นหินสีเขียวหรือหินเปลือกหอย อาจมีอายุถึงสมัยอโยธยา คือก่อนตั้งกรุงศรีอยุธยาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (อู่ทอง) การมีรอยพระพุทธบาทดังกล่าวนี้ ทำให้เข้าใจและสันนิษฐานกันว่า คงมีการสร้างวัดคู่กับรอยพระพุทธบาท

วัดคู่เมือง

วัดเขาบางทรายชลบุรี นอกจากมีความสำคัญในด้านประวัติศาสตร์ และศิลปโบราณสถานแล้ว ยังเป็นวัดคู่เมืองอีกด้วย

บางทราย หลักฐานในแผนที่ไตรภูมิโบราณของอยุธยา ซึ่งฉบับเก่าจำลองมาอีกทอดหนึ่ง ในสมัยกรุงธนบุรี ระบุนามเมืองโบราณต่าง ๆ ในภาคตะวันออก เฉพาะท้องที่ซึ่งจัดเป็นจังหวัดชลบุรี ปัจจุบันนี้ มีชื่อบางทราย บางปลาสร้อย บางพระเรือ บางละมุง

(2)

ไม่มีชื่อชลบุรี (ชะรอย คำว่า ชลบุรี คงจะตั้งขึ้นในสมัยหลัง) ^(๑)
และในหนังสือประชุมพงศาวดาร เล่ม ๑ (พงศาวดารฉบับหลวง
ประเสริฐ) ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
ในตอนปลายปี พ.ศ. ๒๑๓๐ กล่าวถึงพระยาละแวก กษัตริย์แห่ง
กัมพูชา ได้ยกกำลังเข้ามาตั้ง ณ บางทราย ^(๒)

หลักฐานทั้งสองแห่งที่อ้างมานี้ ชี้ให้เห็นว่า บางทราย เคยเป็น
เมืองมาแล้ว และเคยเป็นเมืองยุทธศาสตร์สำคัญแห่งหนึ่งทางด้าน
ชายฝั่งทะเลตะวันออกของไทย ความสำคัญของเมืองบางทราย
ดังกล่าว ทำให้เห็นความสำคัญของวัดเขาบางทราย ซึ่งใช้ชื่อสถานที่
เข้ามาเป็นหลักในการตั้งชื่อว่าวัดเขาบางทราย คือ วัดสำคัญของ
เมืองบางทราย เหมือนกับวัดบางมะกอกหรือวัดบางกอก (วัดอรุณ-
ราชวราราม) ซึ่งเคยเป็นวัดสำคัญของชาวบางกอกมาแล้วสมัยหนึ่ง
และอีกประการหนึ่งในฐานะที่เมืองบางทราย เป็นเมืองยุทธศาสตร์
สำคัญเมืองหนึ่งทางด้านนี้ ทำให้คิดเห็นว่าอาจจะเป็นไปได้เพราะ
เส้นทางเดินทัพของข้าศึกผ่านมาทางนี้ จึงทำให้วัดนี้ต้องประสบภัย
พิบัติถึงต้องกลายสภาพเป็นวัดร้าง ด้วยข้าศึกผ่านเข้าเมืองไหน
มักจะทำลายเรือนชานบ้านช่องตลอดจนวัดวาอารามของเมืองนั้น
วัดเขาบางทรายคงจะตกอยู่ในสภาพดังกล่าว

(๑) บรีดา ศรีชลาลัย ชลบุรีโดยสังเขป, กรมศิลปากร ๒๔๘๔ หน้า ๖

(๒) ประชุมพงศาวดาร ฉบับหอสมุดแห่งชาติ เล่ม ๑ สำนักพิมพ์

ก้าวหน้า พ.ศ. ๒๕๐๖ (หน้า ๑๓๔ - ๑๓๕)

จากหลักฐานหนังสือภาพ และจดหมายเหตุวัดเขาบางทราย ชลบุรีมีคำอธิบายลักษณะของเจดีย์ต้นและเจดีย์โพรงบนยอดเขาว่า เป็นพระเจดีย์สมัยกรุงศรีอยุธยา และมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับวัดเขาบางทราย ไว้ว่า " ตามคำเล่าว่าพระเจ้าแผ่นดินกรุงเก่าพระองค์หนึ่งที่ชอบเสวย เพดานปลากระโทง เสด็จประพาสทางเรือ หยุดประทับแรมที่พลับพลา หัวหิน (ในเขตบางทราย) โปรดให้สถาปนาวัดเขา เป็นที่บำเพ็ญ พระราชกุศลสมภารระหว่างเสด็จประพาส "

พระเจ้าแผ่นดินกรุงเก่าที่โปรดเสวยเพดานปลากระโทงให้ตาม คำเล่าที่อ้างมานี้ สันนิษฐานกันว่าคงจะเป็นพระเจ้าแผ่นดินสมัย กรุงศรีอยุธยา ๒ พระองค์สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (พระเจ้าเสือทรง ครองราชย์ พ.ศ.๒๒๔๖ - ๒๒๕๑) หรือไมก็สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๙ (พระเจ้าท้ายสระทรงครองราชย์ พ.ศ.๒๒๕๑ - ๒๒๗๕) เพราะพระเจ้า แผ่นดินทั้งสองพระองค์นี้มีเรื่องในพงศาวดารว่า ทรงมีพระราชจริยวัตร คล้ายกัน คือโปรดการเสด็จประพาสทางชลมารค และโปรดการ ทรงเบ็ดตามท้องถื่นแถวนี้ โดยเฉพาะสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๙ หรือ พระเจ้าท้ายสระโปรดการเสวยปลาตะเพียนเป็นอย่างยิ่ง ทรงประกาศ ห้ามคนอื่นกินปลาตะเพียนเป็นอันขาด หากผู้ใดละเมิดจะถูกปรับ เป็นเงิน ๕ ตำลึง^(๑)

(๑) ศิลปากร. กรม พงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลข. ศิวพร. ๒๕๑๑

(4)

สถานที่ที่เรียกว่าพลับพลาหัวหินคือ ที่ตรงชายทะเลด้าน ตะวันตกเฉียงใต้ของหน้าวัด แล้วมองขึ้นบนเขา จะเห็นทัศนียภาพ ที่ทำให้เกิดศรัทธาได้ และคงจะเป็นด้วยเหตุนี้ พระเจ้าแผ่นดิน กรุงศรีอยุธยาพระองค์นั้นจึงได้เกิดศรัทธาสถาปนาวัดขึ้นใหม่ ดังมี ผู้สันนิษฐานไว้ ส่วนสิ่งก่อสร้างที่ผิดแผกแตกต่างกันไปในระยะนี้ ก็เพราะการบูรณะปฏิสังขรณ์ตลอดการก่อสร้างเพิ่มภายหลังผิดกันไป เช่นที่ตั้งข้อสังเกตุไว้แล้ว

ความเป็นมาของวัดเขาบางทรายที่กล่าวมาแล้ว เป็นเรื่อง เกี่ยวกับวัดตอนอยู่บนยอดเขาทั้งนั้น วัดบนเขาจะยังยืนตลอดมา หรือว่าจะกลายเป็นวัดร้างอย่างไรไม่ทราบแน่ชัด แต่ต่อมา ปรากฏว่า มีพระภิกษุมายูที่เชิงเขาตั้งวัดขึ้นใหม่^(๑) ซึ่งคงจะเรียก กันว่า วัดเขาบางทราย และวัดที่มาตั้งตรงเชิงเขาก็ร้างอีก จนกระทั่ง สมเด็จพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค) มาปฏิสังขรณ์

เรื่องที่สมเด็จพระยาบรมมหาประยูรวงศ์มาปฏิสังขรณ์ มีหลักฐานอยู่ในลิขิตของเจ้าคุณพระชลโรปมคุณมุนี (พุทธ ปุณณก เถระ) ที่ถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ ตอนหนึ่งว่า "กล่าวด้วยเหตุเดิมเกิด ตัวเฮี้ยที่เมืองนครชัยศรี เมืองฉะเชิงเทรานั้น ครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเสวยราชย์ได้ ๒๓ ปี จึงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระ

เจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์วรุตมพงศ์นายกลสยามตลกโลกานุपालน-
นารถแต่เมื่อท่านยังเป็นเจ้าพระยาพระคลังว่าที่สมุหกลาโหมอยู่นั้น
ยกไปปราบปรามทั้งสองหัวเมืองราบคาบแล้วเมื่อเวลาท่านกลับมา
จากเมืองฉะเชิงเทรามาหยุดชำระตัวเฮียอยู่ ณ วัดคงคาลัย แขวง
เมืองชลได้ให้ปลัดทรัพย์สถาปนาวัดเขาบางทรายนี้เป็นวัดขึ้นใหม่”

ผู้ปฏิสังขรณ์วัด ในหนังสือเรื่อง ชลบุรีโดยสังเขป ของกรม
ศิลปากรว่าตอนต้นรัชกาลที่ ๕ ท่านผู้ว่าราชการกรมท่าได้ปฏิสังขรณ์
วัดนี้เป็นการใหญ่ท่านผู้ว่าราชการกรมท่าผู้นี้คือ เจ้าพระยาทิพากร
วงศ์มหาโกษาธิปตี (ข้า บุนนาค) ซึ่งเป็นบุตรของสมเด็จพระเจ้าพระยา
บรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค) ผู้สถาปนาวัดเขาบางทรายขึ้นใหม่

เจ้าพระยาทิพากรวงศ์มหาโกษาธิปตี (ข้า บุนนาค) ผู้นี้นั่นเอง
เป็นผู้อาราธนาท่านเจ้าคุณพระชลโธปมคุณมุนี (พุทธ ปุณณกเถร)
ซึ่งเดิมอยู่วัดบุปผาราม ตำบลบางยี่เรือ จังหวัดธนบุรี มาเป็น
เจ้าอาวาสวัดนี้ และได้ปฏิสังขรณ์วัดเขาบางทรายเป็นการใหญ่ และ
ในช่วงตอนต้นรัชกาลที่ ๕ พระยาวิชิตชลเขต (ทอด สมุทรานนท์)
จางวางกำกับเมืองชลบุรี ได้ปฏิสังขรณ์โบราณสถาน ตั้งแต่บันไดแก้ว
จนถึงพระเจดีย์ต้น ให้สมกับเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านเมืองมาตลอด
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน
ถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดเขาบางทรายแห่งนี้ และมีการใช้สถานที่
วัดเขาบางทรายเป็นที่ประกอบพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา มาตลอด
สมัยรัชกาลที่ ๕ การปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัดเขาบางทรายนี้
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เสด็จนมัสการ

(6)

พระพุทธบาทบนเขาขณะยังผนวชอยู่เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เสด็จประทับแรมวัดนี้ถึง ๒ ครั้งในปี พ.ศ.๒๔๕๑ และ พ.ศ.๒๔๕๙ ช่วงต่อมา สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ สุขบท) ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านการศึกษา และสาธารณูปการ โบราณวัตถุ และศิลปกรรม ได้รับแรงสนับสนุนจากทางราชการ ชาวบ้าน ชาววัดเป็นอย่างดี สมกับเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองมาตลอดจนปัจจุบัน จนทำให้วัดเขาบางทรายเป็นพระอารามหลวงที่สำคัญที่สุดวัดหนึ่งของ จังหวัดชลบุรี มีปูชนียสถาน และเสนาสนะอันสง่างาม

โบราณสถานสำคัญ

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ได้เรียบเรียงจากหนังสือ บันทึกเรื่อง เขาบางทราย พระอารามหลวง ชลบุรี โดยคุณธีรชัย ทองธรรมชาติ ตามความดังต่อไปนี้

๑ เขาพระบาทบางทราย

ภูเขาหย่อมเล็ก ๆ ซึ่งชาวบ้านบางทรายเรียกว่า "เขาพระบาท" ตั้งอยู่ทางด้านเหนือของจังหวัดชลบุรี ห่างจากศาลากลางจังหวัดราว ๓ กิโลเมตร ที่เรียกเขาพระบาท เพราะมีรอยพระพุทธบาทประดิษฐานอยู่บนเขา

มีคำเล่ากันมาว่า พระมหากษัตริย์ในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาพระองค์หนึ่ง คือ พระองค์ที่โปรดเสวยเพดานปลากระให้

เสด็จประพาสถึงบางทราย โปรดให้สร้างพลับพลาประทับแรมเรียกว่าพลับพลาหัวหินแล้วเสด็จขึ้นไปบนเขาพระบาท และโปรดให้สร้างพระอารามเป็นกัลปนาสถานเพื่อคอยพิทักษ์รักษาพระพุทธรบาท ทั้งยังโปรดให้บูรณะพระวิหารล่างอีก ตามสมควร

ต่อมา พ.ศ.๒๔๓๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงทอดผ้าพระกฐินที่วัดเขาบางทราย ซึ่งตั้งอยู่ ณ เชิงเขาพระบาท แต่มิได้เสด็จพระราชดำเนินขึ้นไปบนเขา เพียงแต่ประทับทอดพระเนตรเขาพระบาทที่ข้างพระอุโบสถทางด้านเหนือ ถึง พ.ศ.๒๔๔๗ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นยังทรงผนวช ได้เสด็จพระราชดำเนินขึ้นไปบนเขาพระบาท

ทางขึ้นเขาพระบาทบางทรายจะเป็นบันไดแก้วมีพนักทับทั้งสองข้างรูปเดียวกับกำแพงแก้วโบราณ ชั้นบันไดเป็นแผ่นศิลา ระหว่างขั้นถือปูนไว้เรียบร้อย ระดับของขั้นสูงกว่ากันไม่มาก พอเหมาะสำหรับผู้เฒ่าผู้แก่ และเด็กเล็กจะขึ้นลงได้ตามสะดวก เดินต่อไปข้างขวาจะมีศาลาปูนเก้าห้อง ข้างซ้ายจะมีวิหารหลวงพ่อดโต และหอระฆังปูน แบบคล้ายหอรฆังที่วัดมหรธรรณพาราม สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๓ เมื่อขึ้นไปสุดบันไดแก้ว จะแลเห็นมณฑปพระพุทธรบาทเป็นมณฑปก่ออิฐถือปูน ผนังทึบทั้ง ๓ ด้าน หลังคาเป็นชุ่มทรงมงกุฎก่อนจะเข้าไปชมพระพุทธรบาท จะมีศาลาพักร้อนสามารถชมทิวทัศน์ของจังหวัดชลบุรีได้

พระพุทธรบาทสององค์ในพระมณฑปเดียวกันแต่เดิม มีพระพุทธรบาทเพียงองค์เดียว เป็นแบบลังกานิยม คือเป็นรอยพระพุทธรบาท

(8)

ทรงเหยียบ เข้าใจว่าจะสืบเนื่องมาแต่ปางนาคาวโลก ขอบรอบ พระพุทธรูปส่วนกว้างราว ๔๕ ซม. ส่วนยาวราว ๙๐ ซม. เมื่อ พ.ศ.๒๔๕๘ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ สุขบท) ได้ไปช่วย อำนวยการซ่อมพื้นฐานพระมณฑป มีชาวบ้านหน้าวัดเขาบางทราย ขึ้นไปช่วยทำการซ่อมอยู่หลายคน ในจำนวนชาวบ้านเหล่านั้น มี คนหนึ่งชื่อนายเพ็ง เป็นคนจีนบ้านอุยุมณนวัต เมื่อช่วยขุดค้ำพื้น ฐานพระมณฑปด้านตะวันตกได้พบเศษแผ่นศิลาจารึกชิ้นหนึ่งเป็น หินแข็งสีดำ จารึกอักษรภาษามอญ อ่านได้เพียงคำเดียวว่า "สึลาย" แผ่นศิลาดังกล่าวต้องมีมาก่อนรอยพระพุทธรูปหลังกานิยมเป็นเวลา ช้านาน อาจจะถูกทำลายเมื่อครั้งกองทัพญาละแวกบุกเข้ามาตั้ง ณ บางทรายในรัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชก็เป็นได้

ต่อมาเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๒ ท่านพระครูธรรมสุทธาจารย์ (สุด) รองเจ้าอาวาสวัดเขาบางทราย ขึ้นไปอำนวยการซ่อมพื้นในพระมณฑป เมื่อทำการขุดพื้นที่แตกยุบลึกลงไป จึงได้พบพระพุทธรูปฝังอยู่ในดิน อีกองค์หนึ่ง "แบบอมราวดีนิยม" ส่วนกว้างราว ๖๐ ซม. ส่วนยาว ราว ๑.๒๐ เมตร ได้ัญเชิญขึ้นประดิษฐานไว้เคียงพระพุทธรูป แบบหลังกานิยม พระพุทธรูปของคี่นี้เป็นหินเปลือกหอยหรือหินตุ๊กต่า (ชื่อแร่ชนิดหนึ่งสีดำเหมือนนิล) ถือเป็นโบราณวัตถุที่ล้ำค่าของไทย ชิ้นหนึ่งสมควรบำรุงรักษาไว้ให้ดีที่สุด

พระพุทธรูป "แบบอมราวดีนิยม" องค์นี้ คุณปรีดา ศรีสลาลัย ผู้เขียนเรื่องเขาพระบาท ได้ชี้แจงไว้เพื่อให้ผู้รอบรู้ทางโบราณคดีได้ช่วย ตรวจสอบหาข้อเท็จจริงต่อไปคือ ผู้เขียนได้เห็นภาพพระเจดีย์โพรง

เมืองอมราวดี เป็นสถูปรูปกลมล้อมสูงที่สุดเพียงแคंबัลลังก์ ในพระเจดีย์โพรงนั้นประดิษฐานพระพุทธรูปแบบติดกับผนังในข้างขวามีปากคูหาเป็นช่องโพรง กว้างและสูงพอที่จะให้บุคคลภายนอก แลเห็นพระพุทธรูปในพระเจดีย์ได้ถนัด สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพโปรดให้ถ่ายภาพพระเจดีย์โพรงนั้นมาพิมพ์ไว้ในหนังสือตำนานพระพุทธรูปเจดีย์สยาม รูปพระบาทในพระเจดีย์โพรงเมืองอมราวดีให้ข้อสังเกตว่า ๑) เป็นพระบาทขนาดใหญ่ ๒) ประดิษฐานอยู่ในลักษณะตะแคงเหมือนพระบาทที่ปรากฏในขณะบรรทม ซึ่งมีเรื่องเล่าอยู่ในมหาปรินิพพานสูตรตอนถวายพระเพลิงพระพุทธรูปพระเจ้าให้ เป็นเรื่องปาฏิหาริย์ว่า เมื่อพระมหากัสสปเถระกราบถวายบังคมพระบรมศพขณะนั้นมีรูปพระพุทธรูปโผล่มาปรากฏออกมาให้พระกัสสปเถระได้เห็นภายหลังต่อมาจึงนิยมนสร้างพระบาทตะแคงให้เป็นอนุสรณ์แห่งพระพุทธรูปโผล่มา ต่างจากรอยพระพุทธรูปทรงเหยียบ ดังนั้นพระพุทธรูปที่ขุดพบใหม่มีรูปลักษณะต้องด้วยแบบอมราวดีนิยมทั้งบนยอดเขาพระบาทบางทรายก็ยังมี พระเจดีย์โพรงปรากฏอยู่ด้วย

ผู้ที่เข้าชมพระพุทธรูปจะกล่าวคำนมัสการพระพุทธรูปคำมกิริยาลังการ แสดงคำนมัสการไว้ดังนี้

“อภฺฐตฺตรสฺสตี ยสฺส คฺงคฺลึ จรณจฺเจเย
จกฺกรตฺนสมปฺนเน นเม ตี โลกนายกั”

คำแปล - ข้าพระองค์ ขอนอบน้อมบูชาพระพุทธเจ้า

ผู้นำสันติธรรมเพื่อชาวโลก ซึ่งมีลายุรูปมงคล

ร้อยแปดที่ฝ่าพระบาท อันพร้อมด้วยวงจักรแก้ว

๒ พระอุโบสถ

พระอุโบสถฐานสุทธาวาส มีลานประทักษิณรอบพระอุโบสถ สร้างเสร็จในสมัยรัชกาลที่ ๓ หลังจากนั้นได้ชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลา สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ญาณวรเถร) ได้รับการบรรพชาอุปสมบทจากพระอุโบสถหลังนี้ โดยมีท่านเจ้าคุณพระชลโธปมคุณมณี (พุดมปุณฺกเถร) ปฐมเจ้าอาวาสเป็นพระอุปัชฌาย์เป็นกำลังสำคัญในการบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถจากเดิมขยายให้กว้างขึ้น ประตุนหน้าต่างเขียนรายลดน้ำ ลงรักปิดทอง ประดับกระจก เขียนลายฉลุ ติตผ้าเพดาน หลังคามุงกระเบื้องเคลือบ ประกอบช่อฟ้า ใบระกา ให้งามสง่าวัดหนึ่งในภาคตะวันออก

๓ พระพุทธปฏิมาประจำพระอุโบสถ

พระพุทธปฏิมาประจำพระอุโบสถ วัดเขาบางทราย มีกิตติศัพท์เป็นที่เลื่องลือว่า เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นที่งามที่สุดองค์หนึ่งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ฝีมือช่างสมัยรัชกาลที่ ๓ พระพักตร์สวยงามไม่น้อยกว่าพระพุทธรชินราช แต่พระเพลาคล้ายแบบสมัยอยุธยา ด้วยระยะเวลาอันยาวนานทำให้ พระพุทธปฏิมาเกิดชำรุด เช่น เนื้อรกร่อน ทองคำเปลวที่ติดไว้รานกระจัดฐานชุกชีหัก จึงได้มีการบูรณะซ่อมแซมให้ดีขึ้น พระอนันตสารโสมณเจ้าอาวาสวัดเขาบางทราย ได้ขอความร่วมมือ ร.อ.สมบุรณ ไชยอุดม แผนกช่างสิบหมู่ กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร มาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นในการบูรณะซ่อมแซมโดยยึดหลักรักษารูปแบบ ทรววดทรงองค์พระปฏิมาให้

คงสภาพเดิมให้มากที่สุด พร้อมทั้งแก้ไขซ่อมแซมลวดลายและ
 ประดับกระจกฐานชุกชีให้งามขึ้น โดยมีนายจำลอง สุวรรณสิงห์
 เป็นผู้รับงานบูรณะซ่อมแซมครั้งนี้ สำเร็จเรียบร้อยตรงกับวันจันทร์ที่
 ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๙

พระประธานในพระอุโบสถวัดเขาบางทราย นอกจากจะเป็นพระพุทธรูปที่ทรงคุณค่าทางพุทธศิลป์แล้ว ยังเป็นพระพุทธรูปที่มี
 รัตนชาติมีราคาประดับอยู่คู่องค์พระปฏิมา เช่นพระเนตรทั้งคู่ฝัง
 ด้วยนิลขนาดใหญ่ ชายผ้าทิพย์ ฐานชุกชีประดับด้วยรัตนชาติที่มีค่า
 ประมาณยาก

๔ วิหารบูรพาจารย์

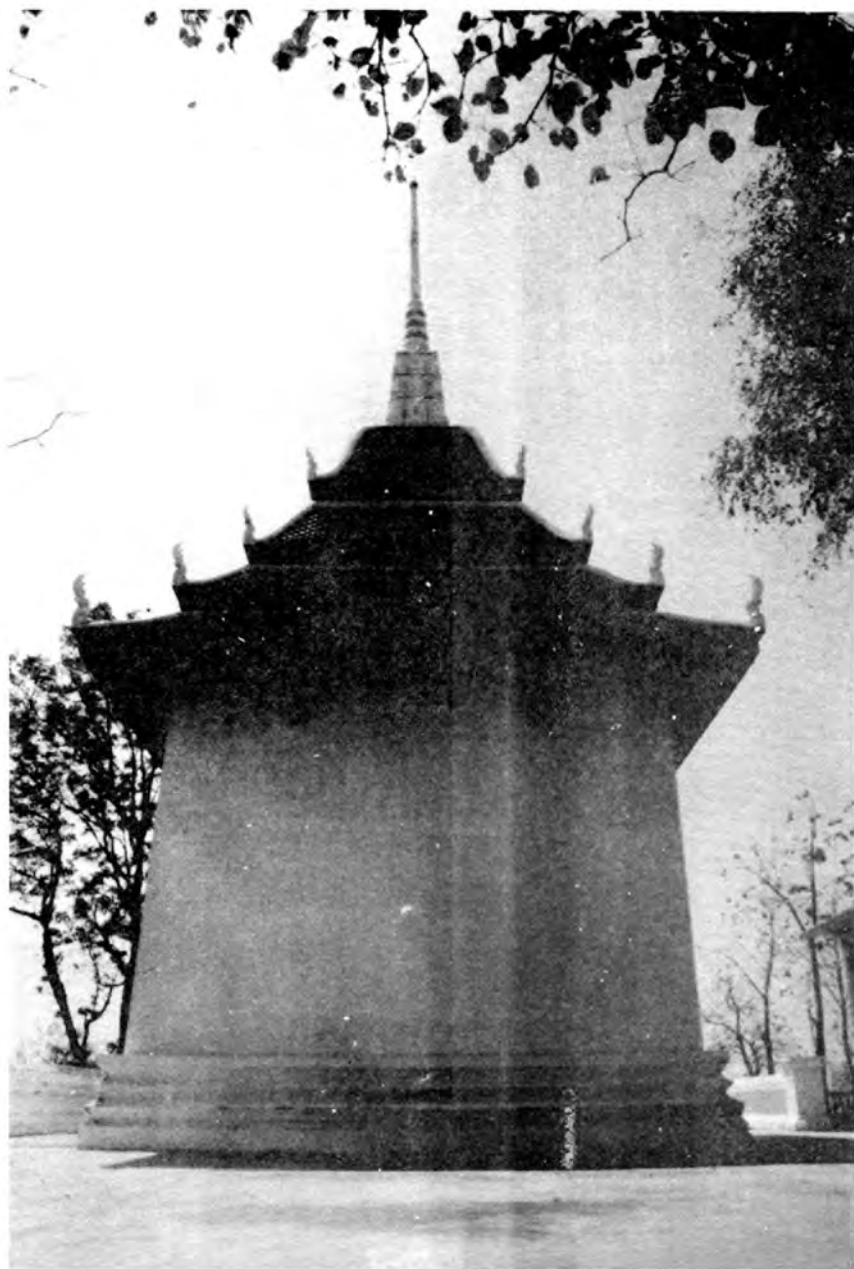
วันที่ ๖ ตุลาคม เป็นวัน "วัดเขาบางทราย" ชลบุรี
 มวลศิษยานุศิษย์ ทั้งบรรพชิต และคฤหัสถ์ได้ร่วมกันจัดงานบำเพ็ญ
 กุศลถวายบูชาพระคุณบูรพาจารย์ของวัดสืบมาทุกปีมิได้ขาด
 คณะศิษยานุศิษย์ ได้มีสมานฉันท์จัดสร้างวิหารบูรพาจารย์ โดยมี
 คุณอริก สวัสดิ์มิ่งคลไวยาวัจกร เป็นประธานคิดสร้างเพื่อประดิษฐาน
 รูปหล่อบูรพาจารย์วัด เป็นอาคารคอนกรีต ๓ ชั้น แบบ
 สถาปัตยกรรมไทย กรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบ เป็นอาคารจัตุรมุข
 กว้าง ๑๘ เมตร ยาว ๓๘ เมตร สูง ๒๕ เมตร ราคาก่อสร้าง
 ประมาณ ๒๐ ล้านบาท เพื่อเป็นหอพิพิธภัณฑ์ หอสมุด และ
 ประชุมพระสังฆาธิการ ขณะนี้ได้สร้างเสร็จแล้วยกช่อฟ้าในวัน
 บูรพาจารย์วัด วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๘ เวลา ๐๙.๓๐ น. โดยมี
 ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีนายกนก ยสวารณ เป็นประธานในพิธี

ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๑ ท่านเจ้าคุณพระราชมรรคาจารย์ เจ้าคณะจังหวัดชลบุรี และเจ้าอาวาสวัดเขาบางทราย พระอารามหลวงได้กระทำพิธีเปิด มวลศิษยานุศิษย์ทั้งบรรพชิต และคฤหัสถ์ได้มาร่วมงานกันเป็นจำนวนมาก นับว่าเป็นหอบูรพาจารย์ ที่สร้างได้สวยงาม เป็นสถาปัตยกรรมไทย ที่กรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบ และใช้ประโยชน์ในสถานที่แห่งนี้เป็นที่พำนักของวัดที่ใหญ่ที่สุด แห่งหนึ่งของเมืองไทย

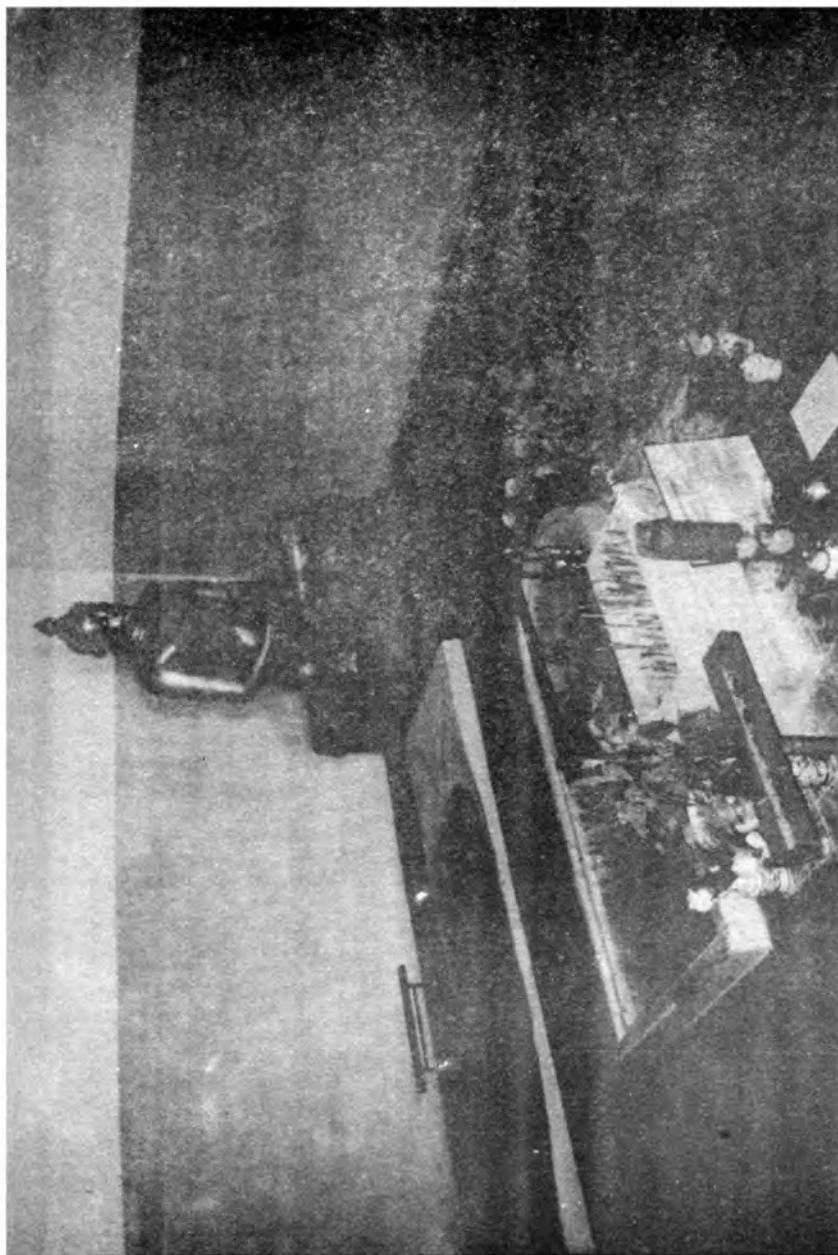

บันไดแก้ว ทางขึ้นเขาพระบาทบางทราย

(14)

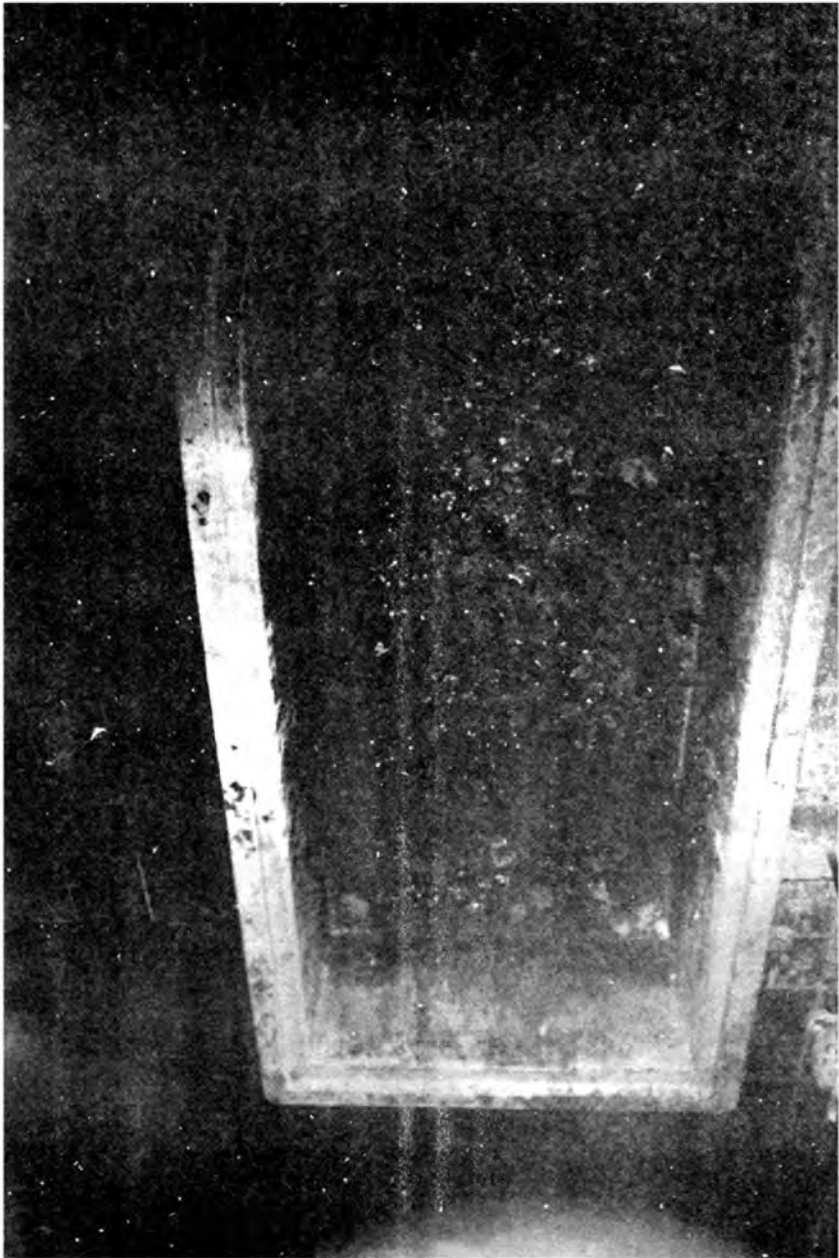

วิหารพระพุทธรูป บนนยอดเขาบางทราย

ภายในมณฑล

(16)

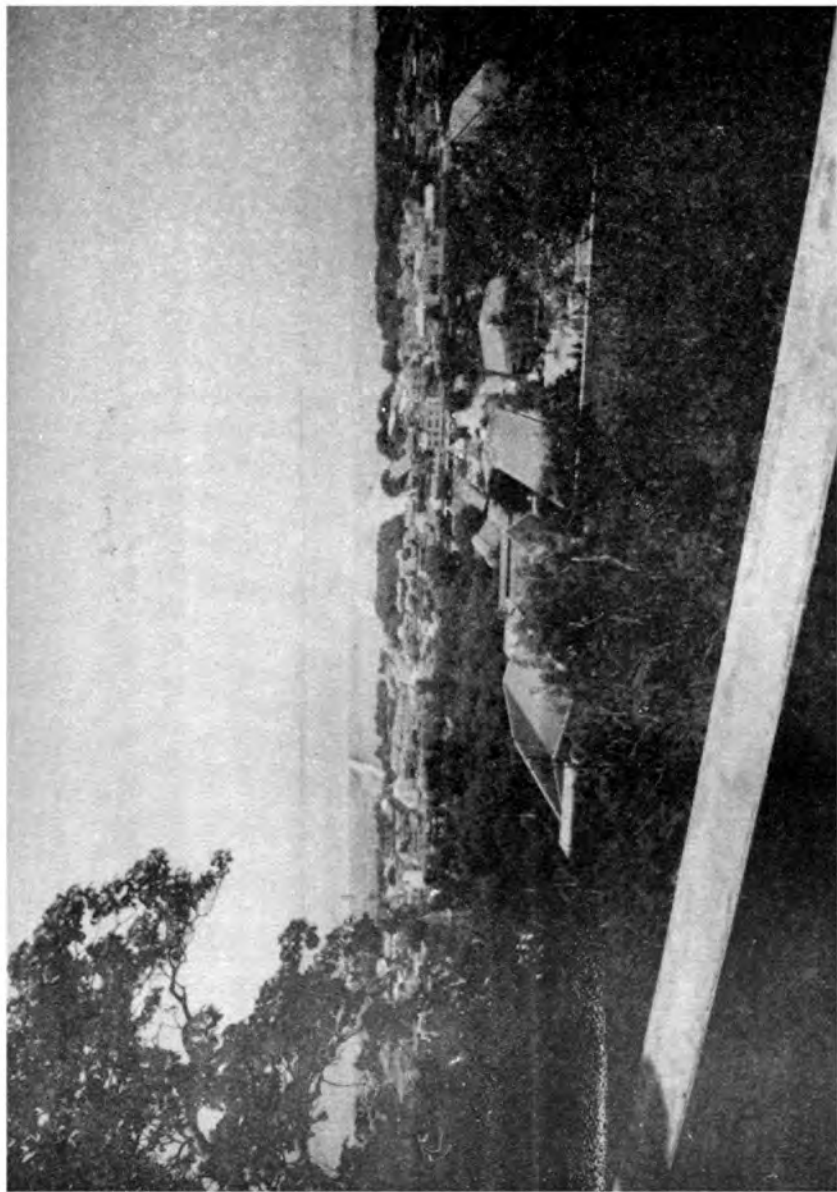
รอยพระพุทธรูป

รอยพระพุทธรูปบาท

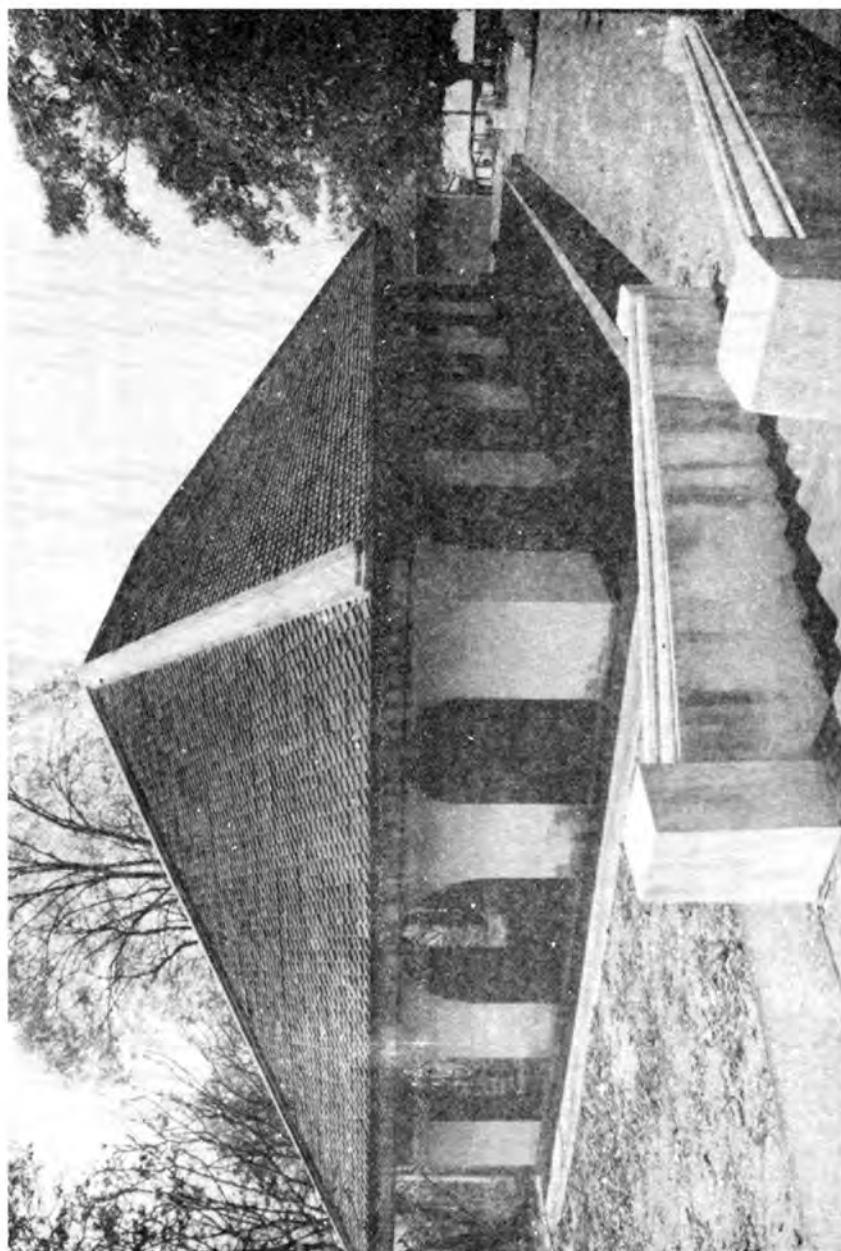
พระนอนในวิหารบอยอดเขาบางทราย

ทัศนียภาพของจังหวัดชลบุรี มองจากยอดเขาบางทราย

ศาลาปูนเก้าห้อง บนยอดเขาบางทราย

วิหารหลวงพ่อดโต บনยอดเขาบางทราย

(22)

หลวงพ่อดโตในวิหาร

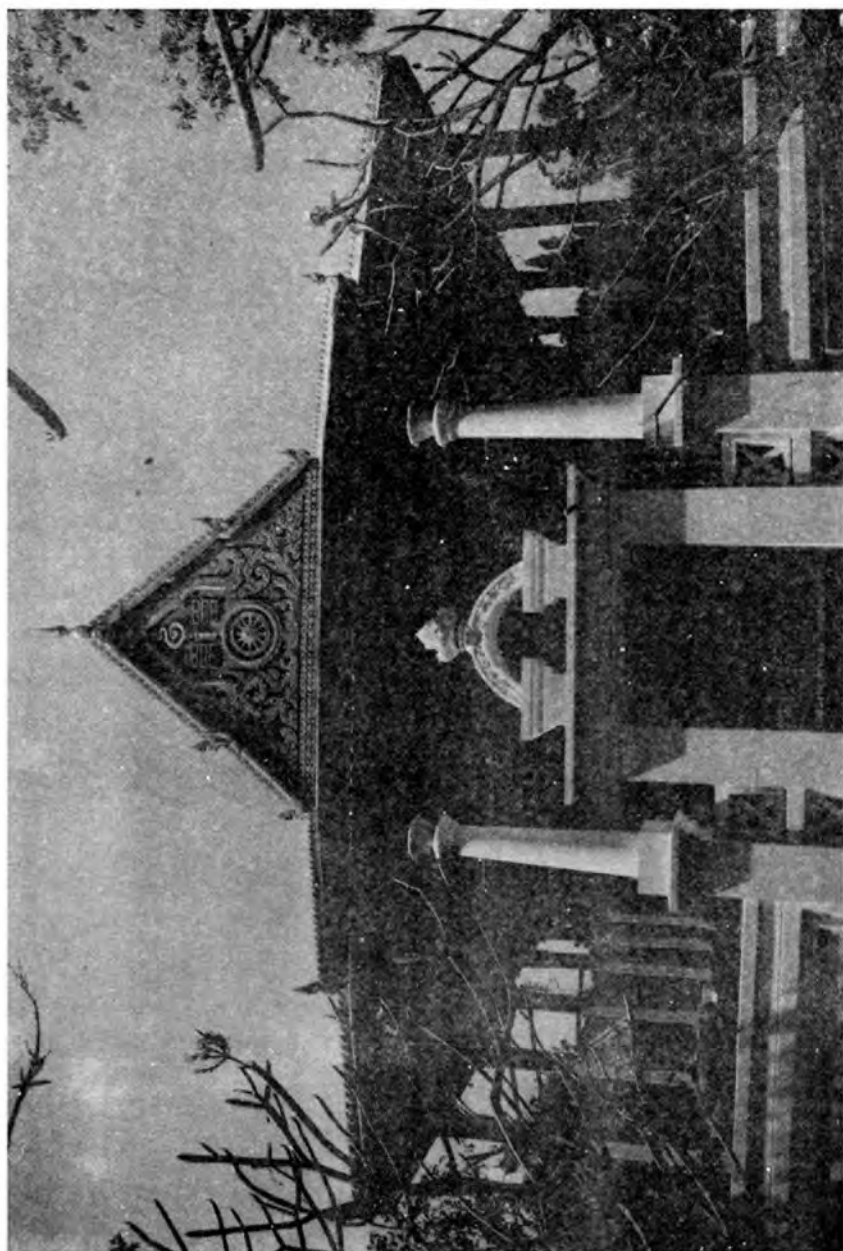
หอระฆังปูน
อยู่บนยอดเขาบางทราย

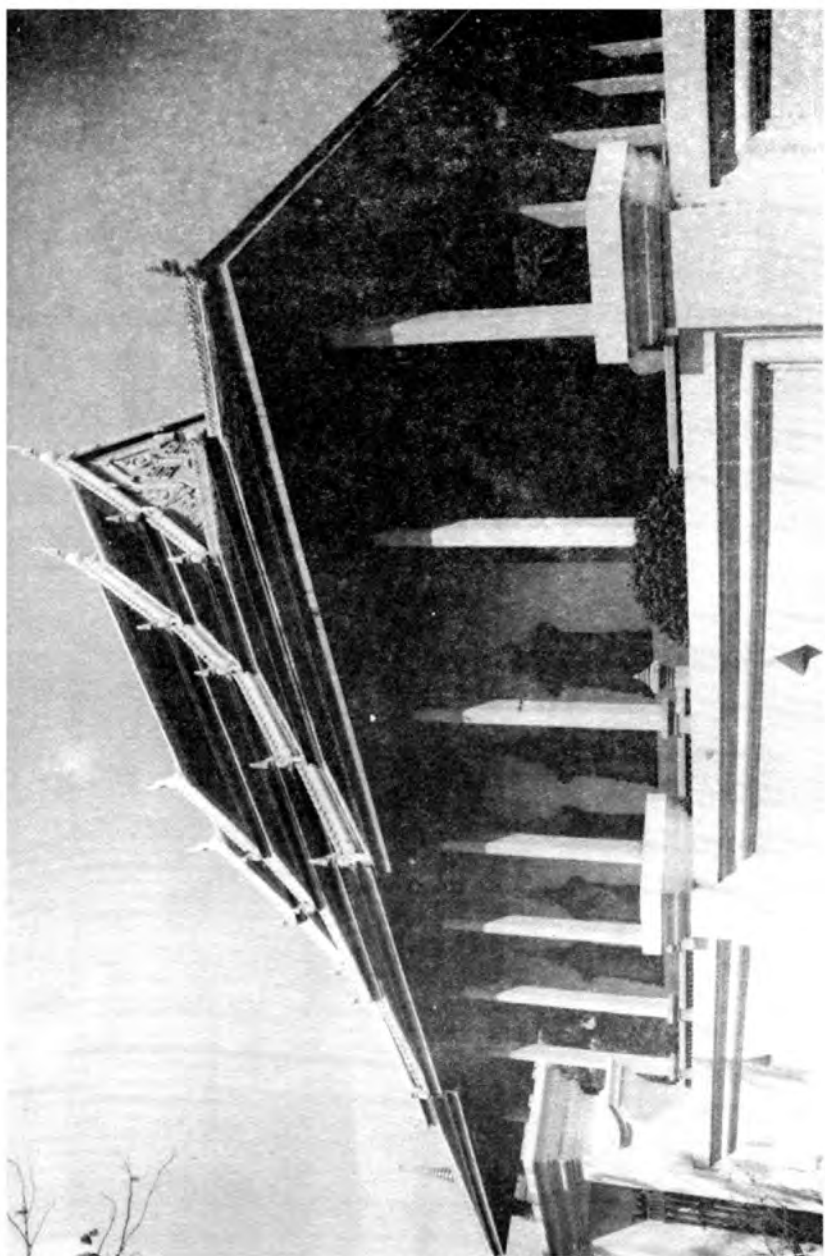
หอระฆังสูงที่สุดในวัด

หอระฆังสูงที่สุดในวัด

ด้านหลังพระอุโบสถ

ด้านข้างพระอุโบสถ

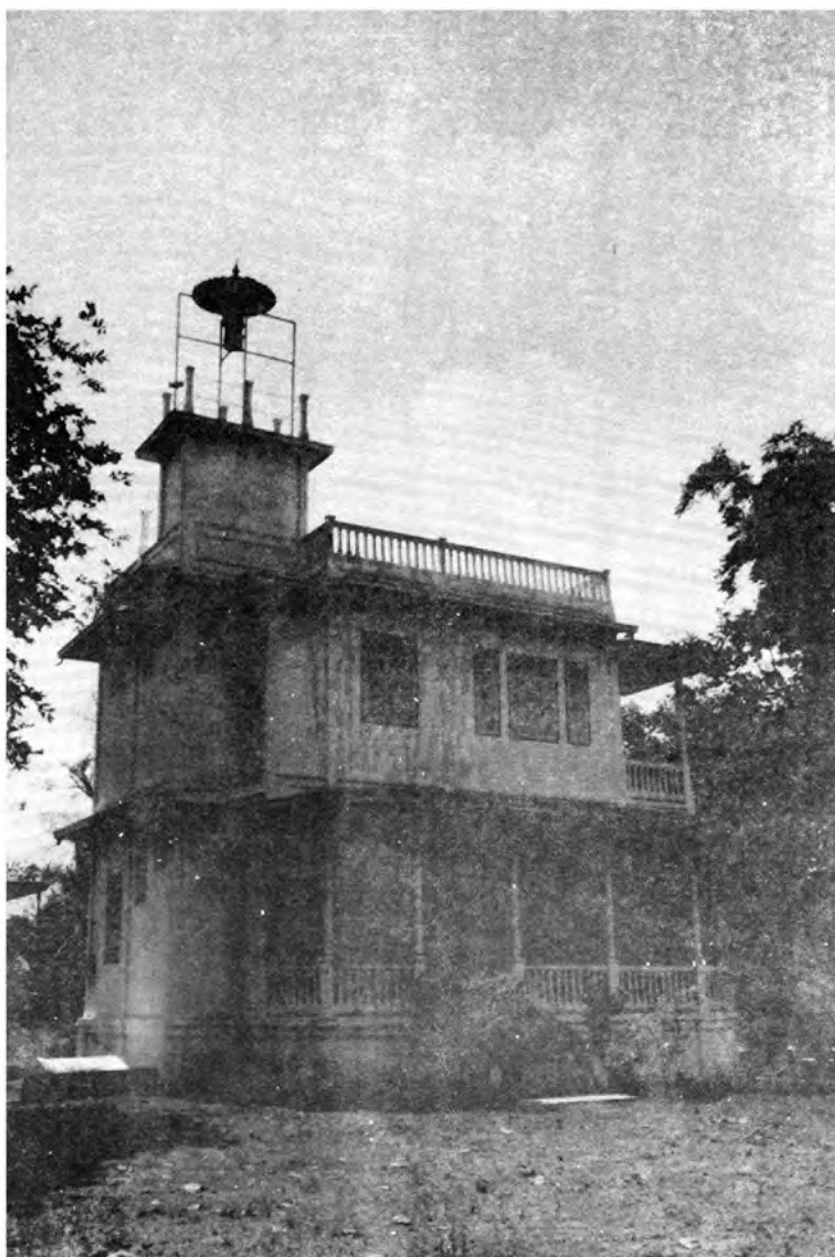
พระประธานในพระอุโบสถ

รูปเหมือนสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

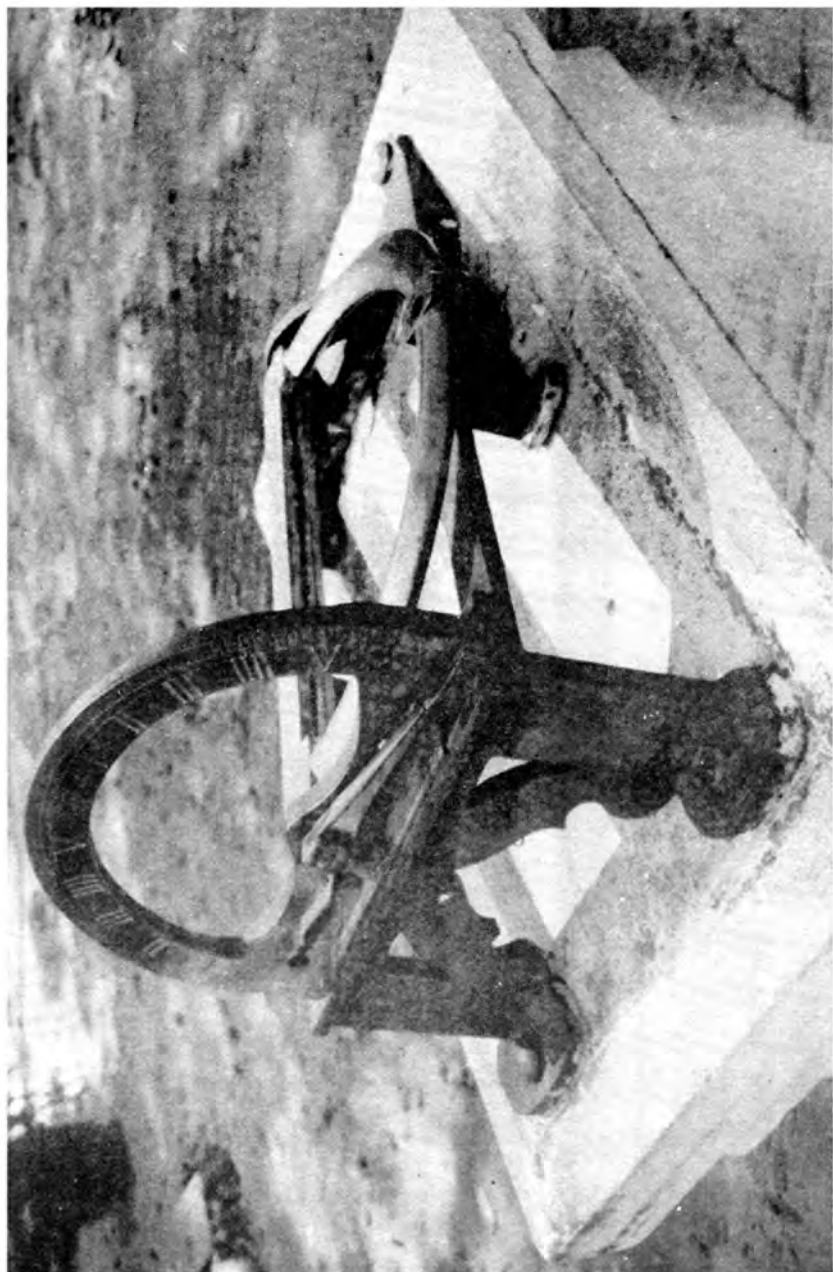
พระเจดีย์ด้านหลังพระอุโบสถ
มีฉากช่องไฟบังบันได

พำนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

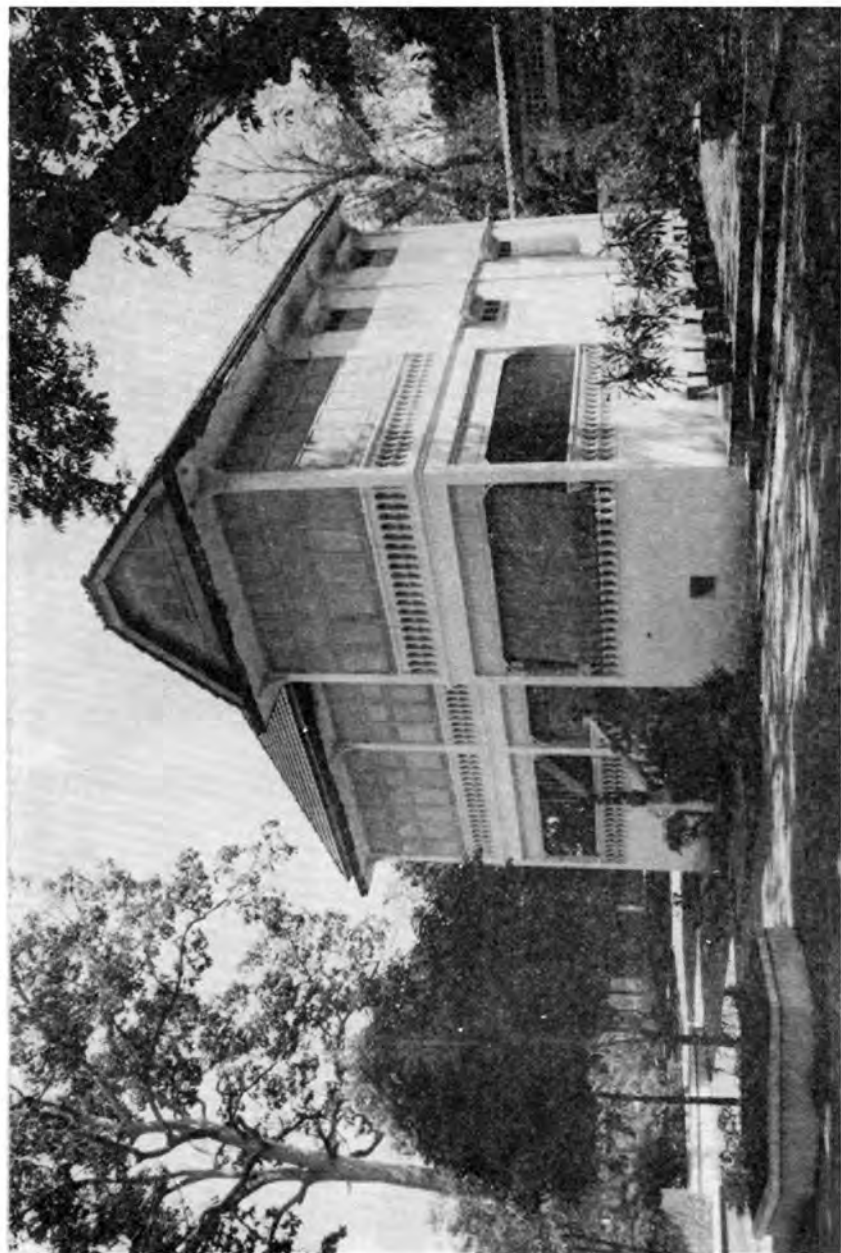
วิหารปราสาท

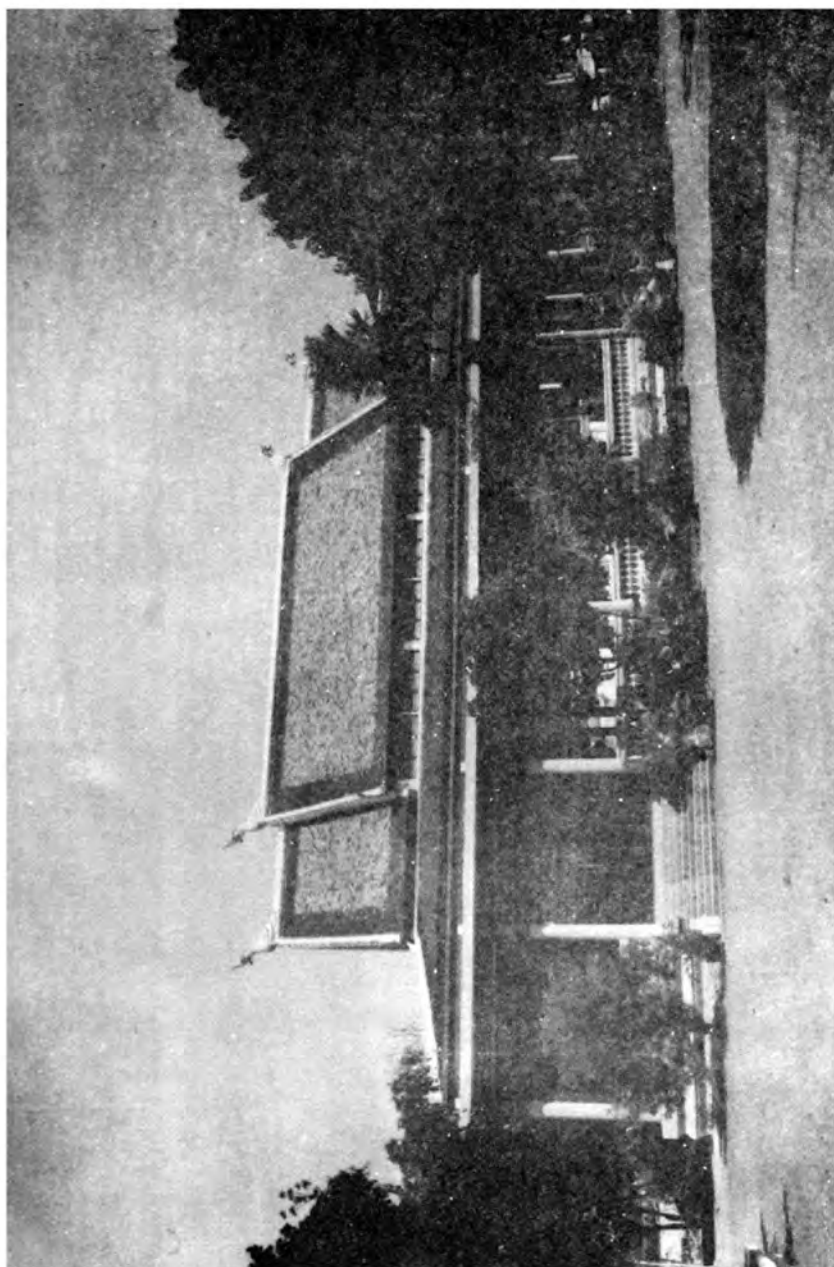

นาฬิกาแดด ในประเทศไทย มี ๒ เรือน
วัดนิเวศธรรมประวัติ และ วัดเขาบางทราย

ภูมิทัศน์เจ้าคุณพระหมบทาสีฯ เจ้าอาวาสองค์ที่ ๒

ศาลาการเปรียญ

บูรพาจารย์
วัดเขาบางทราย

พระชลโตปมคุณมุนี (พุทธม บุปณณกเถร)
บูรพาจารย์รูปที่ ๑ (ปฐมเจ้าอาวาส)
ชาติ - มรณ พ.ศ.๒๓๖๑ - ๒๔๔๙ อายุ ๘๘ ปี

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวรมหาเถร)

บูรพาจารย์รูปที่ ๒

ชาติ - มรณ พ.ศ. ๒๔๑๕ - ๒๔๙๔ อายุ ๘๐ ปี

พระเขมทัตฺตสีฯ (เอี่ยม เมฆิยเถร)

บูรพาจารย์รูปที่ ๓ (เจ้าอาวาสรูปที่ ๒)

ชาติ - มรณ พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๕๐๒ อายุ ๙๒ ปี

พระวินัยธรรม (ภาว โสภิตเถร)

บูรพาจารย์รูปที่ ๔

ชาติ - มรณ พ.ศ. ๒๔๑๙ - ๒๔๘๒ อายุ ๖๙ ปี

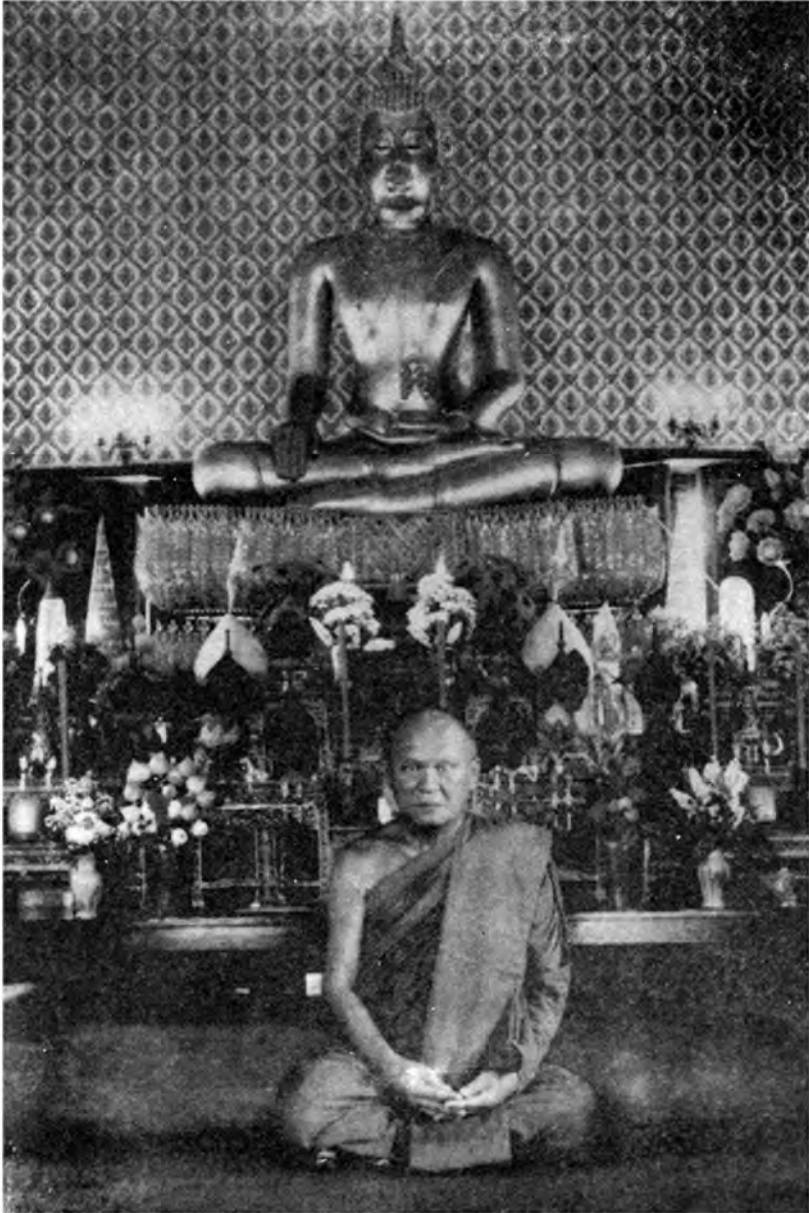
พระครูธรรมสุทธาจารย์ (สุด ธรรมสุทฺธเถร)

บูรพาจารย์รูปที่ ๕ (เจ้าอาวาสรูปที่ ๓)

ชาติ - มรณ พ.ศ. ๒๔๓๑ - ๒๕๐๙ อายุ ๗๘ ปี

พระเชมสารโสภณ (ธรรมบุญ ฐวสีลเถร)
บูรพาจารย์รูปที่ ๖ (เจ้าอาวาสรูปที่ ๔)
ชาติ - มรณ พ.ศ. ๒๔๕๖ - ๒๕๒๓ อายุ ๖๗ ปี

พระเทพสุทธาจารย์ (อนันต์ กลยานวฑฒโน)
เจ้าอาวาสรูปที่ ๕
(พ.ศ. ๒๕๓๒ - ปัจจุบัน)

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ
ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ระเบียบ
ว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของ
ทางราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๖ วรรคห้า
แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อันเป็น
พระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและ
เสรีภาพของบุคคลในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมาตรา ๕๘
และมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ
ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“ ข้อมูลข่าวสารลับ ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยและอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับเอกชน ซึ่งมีการกำหนดให้มีชั้นความลับเป็นชั้นลับชั้นลับมาก หรือชั้นลับที่สุด ตามระเบียบนี้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและประโยชน์แห่งรัฐประกอบกัน

“ ประโยชน์แห่งรัฐ ” หมายความว่า การดำเนินงานของรัฐที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือประโยชน์ของเอกชนประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความมั่นคงของรัฐที่เกี่ยวกับการเมืองภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สำหรับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้หมายความรวมถึงหัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กรมราชองครักษ์ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ประธานสภาตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเมืองพัทยา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน แล้วแต่กรณี สำหรับราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารกิจการของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สำหรับงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“การปรับขึ้นความลับ” หมายความว่า การลดหรือเพิ่มขึ้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับ และให้หมายความรวมถึงการยกเลิกชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วย

ข้อ ๖ ทุกห้าปีเป็นอย่างน้อย ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการทบทวนการปฏิบัติการตามระเบียบนี้ และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบนี้ให้เหมาะสม

ข้อ ๗ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รักษาข้อมูลข่าวสารลับในหน่วยงานของตน และอาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาคในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย

ผู้ที่มีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารลับให้ปลอดภัย การให้บุคคลใดเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับ หรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับ แก่ผู้ใดต้องกระทำโดยระมัดระวัง ในกรณีจำเป็นให้กำหนดเงื่อนไขในการ ปฏิบัติให้เหมาะสมแก่กรณี โดยคำนึงถึงการรักษาความลับและประสิทธิภาพ ในการดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๘ บุคคลที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับในชั้นความลับใด จะต้องเป็นบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายความไว้วางใจ และให้เข้าถึง ข้อมูลข่าวสารลับได้เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

ข้อ ๙ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร หัวหน้างานของรัฐอาจขอ ให้องค์การรักษาความปลอดภัยช่วยตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของ เจ้าหน้าที่ของตนที่เกี่ยวข้องกับชั้นความลับได้

ข้อ ๑๐ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการใด ๆ ถ้าคณะกรรมการ มีมติกำหนดชั้นความลับไว้เช่นใด ให้เลขานุการดำเนินการตามนั้นและให้ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าสังกัดของเลขานุการดำเนินการต่อไปให้ถูกต้อง ตามระเบียบนี้ด้วย

ถ้าคณะกรรมการคณะใดมีฝ่ายเลขานุการซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ใน หน่วยงานของรัฐให้ประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และให้นำระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๑

องค์การรักษาความปลอดภัย

ข้อ ๑๑ องค์การรักษาความปลอดภัยตามระเบียบนี้ ได้แก่

- (๑) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน
- (๒) ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร

ส่วนที่ ๒

ประเภทชั้นความลับ

ข้อ ๑๒ ชั้นความลับของข้อมูลข่าวสาร แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

- (๑) ลับที่สุด (TOP SECRET)
- (๒) ลับมาก (SECRET)
- (๓) ลับ (CONFIDENTIAL)

ข้อ ๑๓ ลับที่สุด หมายความว่าถึง ข้อมูลข่าวสารลับ ซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด

ข้อ ๑๔ ลับมาก หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารลับ ซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๕ ลับ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ

หมวด ๒

การกำหนดชั้นความลับ

ส่วนที่ ๑

ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับ

ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด ในการนี้อาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจกำหนดชั้นความลับเป็นการชั่วคราวได้ และให้รับเสนอต่อผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับเพื่อสั่งการเกี่ยวกับการกำหนดชั้นความลับต่อไปทันที

ในกรณีที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับที่มีชั้นความลับต่ำ แต่จำเป็นต้องอ้างอิงข้อความจากข้อมูลข่าวสารที่มีชั้นความลับสูงกว่า ต้องพิจารณาถึงเนื้อหาที่อ้างถึงนั้นว่าจะไม่ทำให้ข้อมูลข่าวสารที่มีชั้นความลับสูงกว่ารั่วไหล

ข้อ ๑๘ ให้นายทะเบียนจดทะเบียนแจ้งเหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ แต่ถ้าเหตุผลนั้นมีรายละเอียดมาก หรือเหตุผลนั้นบางส่วนมีชั้นความลับสูงกว่าชั้นความลับของทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้บันทึกเหตุผลย่อไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ และบันทึกเหตุผลละเอียดหรือเหตุผลส่วนที่มีชั้นความลับสูงกว่าดังกล่าวแยกออกมาโดยเก็บไว้ระหว่างใบปกข้อมูลข่าวสารลับกับข้อมูลข่าวสารลับนั้น

ข้อ ๑๙ การกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับอยู่ในชั้นความลับใด ให้พิจารณาถึงองค์ประกอบต่อไปนี้ เช่น

- (๑) ความสำคัญของเนื้อหา
- (๒) แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
- (๓) วิธีการนำไปใช้ประโยชน์
- (๔) จำนวนบุคคลที่ควรรับทราบ
- (๕) ผลกระทบหากมีการเปิดเผย
- (๖) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่อง

หรือผู้อนุมัติ

ข้อ ๒๐ ในกรณีเป็นการสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบการใดเพื่อปฏิบัติเพิ่มเติมจากระเบียบนี้ได้ และถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการปฏิบัติตามระเบียบนี้ในเรื่องใดจะก่อให้เกิดความยุ่งยากโดยไม่เหมาะสม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดวิธีการรักษาความลับในเรื่องนั้นด้วยวิธีการอื่นที่มีประสิทธิภาพเท่ากันหรือดีกว่าแทนได้

ส่วนที่ ๒

การแสดงชั้นความลับ

ข้อ ๒๑ เครื่องหมายแสดงชั้นความลับให้ใช้ตัวอักษรตามชั้นความลับที่ขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรธรรมดา โดยใช้สีแดงหรือสีอื่นที่สามารถมองเห็นได้เด่นและชัดเจน

ข้อ ๒๒ การแสดงชั้นความลับให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นเอกสารให้แสดงชั้นความลับที่กลางหน้ากระดาษทั้งด้านบน และด้านล่างของทุกหน้าเอกสารนั้น ถ้าเอกสารเข้าปกให้แสดงไว้ที่ด้านนอกของปกหน้าปกหลังด้วย

(๒) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นภาพเขียน ภาพถ่าย แผนที่ แผนภูมิ แผนผังและสำเนาสิ่งของดังกล่าวนั้น ให้แสดงชั้นความลับในลักษณะเดียวกับ (๑) ถ้าเอกสารนั้นม้วนหรือพับได้ ให้แสดงชั้นความลับไว้ให้ปรากฏเห็นได้ขณะที่เอกสารนั้นม้วนหรือพับอยู่ด้วย

(๓) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นงานบันทึก แถบบันทึก फिल्म บันทึกภาพทุกประเภท หรือสิ่งบันทึกที่สามารถแสดงผลหรือสื่อความหมาย โดยกรรมวิธีใด ๆ ให้แสดงชั้นความลับไว้ที่ต้นและปลายม้วนฟิล์ม หรือ ต้นและปลายของข้อมูลข่าวสาร หรือบนวัสดุ หรือบนภาชนะที่บรรจุ ถ้าไม่สามารถแสดงชั้นความลับไว้ในที่ดังกล่าวได้ ให้เก็บในกล่องหรือ หีบห่อ ซึ่งมีเครื่องหมายแสดงชั้น ความลับนั้น

ส่วนที่ ๓

การปรับชั้นความลับ

ข้อ ๒๓ การปรับชั้นความลับ ต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจกำหนด ชั้นความลับของหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องเห็นควรให้ทำการปรับชั้นความลับ ของข้อมูลข่าวสารลับใด ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องทำการปรับชั้นความลับ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับการแจกจ่ายทราบเพื่อให้มีการแก้ไข ชั้นความลับโดยทั่วกันด้วย

ผู้บังคับบัญชาตามสายงานมีอำนาจปรับชั้นความลับได้ เมื่อ พิจารณาเห็นว่า การกำหนดชั้นความลับไม่เหมาะสม แต่ต้องแจ้งให้ ผู้กำหนดชั้นความลับเดิมทราบ

ถ้าสามารถกำหนดระยะเวลาในการปรับขึ้นความลับล่วงหน้าได้ ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องเดิมแสดงข้อความการปรับขึ้นความลับไว้บนปกหน้า หรือหน้าแรกของข้อมูลข่าวสารแต่ละฉบับ โดยแสดงไว้ใกล้กับเครื่องหมาย แสดงขึ้นความลับเดิม เพื่อให้ทราบว่า เมื่อถึงกำหนดเวลาที่ระบุไว้ ล่วงหน้านั้น จะปรับขึ้นความลับได้โดยไม่ต้องยืนยันให้ทราบอีก

การแก้ไขขึ้นความลับ ให้ขีดฆ่าเครื่องหมายแสดงขึ้นความลับเดิม แล้วแสดงเครื่องหมายขึ้นความลับที่กำหนดใหม่ (ถ้ามี) ไว้ใกล้กับ เครื่องหมายแสดงขึ้นความลับเดิมบนข้อมูลข่าวสารดังกล่าว และให้จัดแจ้ง การปรับขึ้นความลับนั้นไว้ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับด้วย ในกรณี ที่เห็นสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดให้จัดแจ้งการปรับขึ้น ความลับไว้ที่หน้าแรกของเอกสารหรือที่แสดงขึ้นความลับตามข้อ ๒๒ (๓) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๔ ข้อมูลข่าวสารลับที่คณะกรรมการวินิจฉัยการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ให้ถือว่าข้อมูลข่าวสารนั้นถูกยกเลิกขึ้นความลับแล้ว เว้นแต่มีการฟ้องคดี ต่อศาลและศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

หมวด ๓

การทะเบียน

ส่วนที่ ๑

นายทะเบียน

ข้อ ๒๕ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับขึ้นภายในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบเรียกว่า " นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ " และจะแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๖ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ มีหน้าที่ดังนี้

(๑) ดำเนินการทางทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๒) เก็บรักษาแบบเอกสารต่าง ๆ ซึ่งกรอกข้อความแล้วตามระเบียบนี้ และบรรดาข้อมูลข่าวสารลับที่อยู่ในความควบคุมดูแลไว้ในที่ปลอดภัย

(๓) เก็บรักษาบัญชีลายมือชื่อนายทะเบียนข้อมูล-
ข่าวสารลับ และผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับของหน่วยงานของ
รัฐอื่น ๆ ที่ติดต่อเกี่ยวข้องกันเป็นประจำ

(๔) ประสานงานกับผู้ควบคุมทะเบียนความไว้วางใจ
ตามที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ เพื่อ
กำหนดตัวบุคคลที่จะเข้าถึงชั้นความลับตามความเหมาะสม และความ
รับผิดชอบ

(๕) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารลับตามที่
กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงาน
ของรัฐ

ข้อ ๒๗ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับอย่างน้อยต้องจัดให้มี
ทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับประกอบด้วย ทะเบียนรับ ทะเบียนส่ง และ
ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ แยกต่างหากจากทะเบียนงานสารบรรณ
ตามปกติของหน่วยงานของรัฐ

ทะเบียนรับ ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารลับ
ที่หน่วยงานได้รับไว้

ทะเบียนส่ง ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารลับ
ที่ส่งออกนอกบริเวณหน่วยงาน

ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ ใช้สำหรับบันทึกทางทะเบียน
เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานจัดทำขึ้นใช้งาน หรือได้ส่งออก หรือ
ได้รับมา รวมทั้งบันทึกการปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับนั้น

ทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารลับด้วย

แบบทะเบียนรับ ทะเบียนส่งและทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่เห็นสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีระบบทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับขึ้นในหน่วยงานส่วนย่อยด้วยก็ได้ และให้นำความในข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การตรวจสอบ

ข้อ ๒๙ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเป็นประธานกรรมการ และเจ้าหน้าที่อื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการ ทำการตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบนี้และการมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารลับที่มีอยู่ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับอย่างน้อยทุกหกเดือน และเสนอรายงานการตรวจสอบให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นทราบและสั่งการต่อไป

ข้อ ๓๐ เมื่อสงสัยว่าบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับได้รู้ หรืออาจรู้ถึงข้อมูลข่าวสารลับ หรือเมื่อสงสัยว่ามีการละเมิดการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารของราชการให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ซึ่งมิได้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบตามข้อ ๒๙

หมวด ๔ การดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ การจัดทำ

ข้อ ๓๑ การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับในทุกขั้นตอน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพียงเท่าที่จำเป็นต่อภารกิจ และจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ข้อ ๓๒ ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒๒ (๑) ให้แสดงชื่อหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง เลขที่ชุดของจำนวนชุดทั้งหมด และเลขที่หน้าของจำนวนหน้าทั้งหมดไว้ทุกหน้าของข้อมูลข่าวสารลับ ทั้งนี้จะแสดงชื่อหน่วยงานส่วนย่อยไว้ด้วยก็ได้

ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒๒ (๓) ให้แสดงชื่อหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง และเลขที่ชุดของจำนวนชุดทั้งหมดไว้ที่กล่องหรือหีบห่อของข้อมูลข่าวสารลับนั้น ทั้งนี้ จะแสดงชื่อหน่วยงานส่วนย่อยไว้ด้วยก็ได้

ส่วนที่ ๒

การสำเนาและการแปล

ข้อ ๓๓ การสำเนา การแปลเอกสาร การเข้ารหัส หรือการถอดรหัสข้อมูลข่าวสารลับ ต้องบันทึก จำนวนชุด ยศ ชื่อ ตำแหน่งของผู้ดำเนินการ และชื่อหน่วยงานของรัฐที่จัดทำไว้ที่ข้อมูลข่าวสารลับฉบับต้นที่ตนครอบครองและที่ฉบับสำเนา ฉบับคำแปล ฉบับเข้ารหัส หรือฉบับถอดรหัส แล้วแต่กรณีด้วย

การบันทึกตามวรรคหนึ่ง ผู้ดำเนินการจะจัดทำโดยใช้รหัสลับก็ได้

ส่วนที่ ๓

การโอน

ข้อ ๓๔ การโอนข้อมูลข่าวสารลับระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือการโอนภายในหน่วยงานเดียวกัน ให้เจ้าหน้าที่ผู้โอนและเจ้าหน้าที่ผู้รับโอนจัดทำบันทึกการโอนและการรับโอนไว้เป็นหลักฐาน และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับจัดแจ้งการโอนข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

ส่วนที่ ๔

การส่งและการรับ

ข้อ ๓๕ การส่งข้อมูลข่าวสารลับภายในบริเวณหน่วยงานเดียวกัน ทุกชั้นความลับ ต้องใช้ใบปกข้อมูลข่าวสารลับปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

แบบใบปกข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓๖ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกบริเวณหน่วยงาน ต้องบรรจุซอง หรือภาชนะที่บดบังแสงสองชั้นอย่างมั่นคง

บนซองหรือภาชนะชั้นในให้จําหน่ายระบุเลขที่หนังสือส่ง ชื่อหรือ ตำแหน่งผู้รับและหน่วยงานผู้ส่ง พร้อมทั้งทำเครื่องหมายแสดงชั้นความลับ ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

บนซองหรือภาชนะชั้นนอกให้จําหน่ายระบุข้อความเช่นเดียวกับ บนซองหรือภาชนะชั้นใน แต่ไม่ต้องมีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับใด ๆ

ห้ามระบุชั้นความลับและชื่อเรื่องไว้ในใบตอบรับ แต่ให้ระบุเลขที่ หนังสือส่ง วัน เดือน ปี จำนวนหน้า และหมายเลขฉบับไว้ในใบตอบรับ ดังกล่าว และเก็บรักษาใบตอบรับนั้นไว้จนกว่าจะได้ รับคืนหรือยกเลิก ชั้นความลับหรือทำลายข้อมูลข่าวสารลับนั้นแล้ว

แบบใบตอบรับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓๗ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกบริเวณหน่วยงานภายในประเทศโดยเจ้าหน้าที่นำสาร ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายมีอำนาจอนุญาตให้กระทำได้ และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับลงทะเบียนก่อนส่งออก

การส่งข้อมูลข่าวสารลับตามวรรคหนึ่ง จะจัดให้มีผู้อารักขาการนำสารด้วยก็ได้

ข้อ ๓๘ เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขาการนำสาร มีหน้าที่ดังนี้

(๑) รักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารลับตลอดเวลาที่นำออกนอกบริเวณหน่วยงาน และเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับที่อยู่ในความดูแลให้ปลอดภัย

(๒) จัดส่งข้อมูลข่าวสารลับแก่นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ ถ้านายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ หรือผู้ปฏิบัติการแทนไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ส่งข้อมูลข่าวสารลับนั้นแก่ผู้รับตามเจ้าหน้าที่ ถ้าผู้รับตามเจ้าหน้าที่ไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นำข้อมูลข่าวสารลับกลับมาเก็บรักษาที่หน่วยงานของตน และแจ้งให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับบันทึกไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ หรือในกรณีที่สถานที่นำส่งอยู่ห่างจากหน่วยงานของรัฐที่ส่ง และไม่สามารถเดินทางกลับภายในวันเดียวกันได้ ให้เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยจนกว่าจะส่งมอบแก่นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับหรือผู้รับตามเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่นำสารไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้อารักขาการนำสารปฏิบัติหน้าที่แทน และให้รายงานนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทราบโดยเร็ว

ข้อ ๓๙ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกประเทศ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยกฎเกณฑ์การทูตโดยอนุโลม หรือให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะทางการทูตถือไปด้วยตนเองก็ได้

ข้อ ๔๐ การส่งข้อมูลข่าวสารลับทั้งภายในประเทศและส่งออกนอกประเทศ จะส่งทางโทรคมนาคม ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือโดยวิธีการอื่นใดก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก่อน

กรณีการส่งทางโทรคมนาคมให้ปฏิบัติตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สารบรรณทราบว่าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไว้เป็นข้อมูลข่าวสารลับให้รีบส่งข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวให้แก่นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ข้อ ๔๒ ให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับลงชื่อในใบตอบรับแล้วคืนใบตอบรับนั้นแก่ผู้นำส่ง หรือจัดส่งใบตอบรับคืนแก่หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ส่ง และลงทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับก่อนที่จะดำเนินการอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้รับยังไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับต่อไปได้ ให้ผู้รับนำข้อมูลข่าวสารลับที่ได้รับไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยตามระเบียบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานของรัฐนั้นกำหนด

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่เป็นการส่งแก่ผู้รับตามเจ้าหน้าที่ ให้ผู้รับตามเจ้าหน้าที่แจ้งต่อนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อให้ลงทะเบียนในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับโดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ ๕

การเก็บรักษา

ข้อ ๔๔ การเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับ ให้หน่วยงานของรัฐ เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย และให้กำหนดระเบียบการเก็บรักษาข้อมูล ข่าวสารลับไว้เป็นการเฉพาะตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย

ส่วนที่ ๖

การยืม

ข้อ ๔๕ การให้ยืมข้อมูลข่าวสารลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายพิจารณาด้วยว่าผู้ยืมมีหน้าที่ ดำเนินการในเรื่องที่ยืม และสามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือไม่

ถ้าเรื่องและผู้ประสงค์จะขอยืมเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐอื่น เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง การให้ยืมต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงาน- เจ้าของเรื่องนั้นก่อน เว้นแต่ผู้ยืมจะเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องนั่นเอง

ให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทำบันทึกการยืม พร้อมทั้งจัดแจ้ง การยืมไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

แบบบันทึกการยืมให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๗

การทำลาย

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่มีการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดจะเสี่ยงต่อการรั่วไหล อันจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดนั้นได้ หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำลาย

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับนอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ส่งข้อมูลข่าวสารลับให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติพิจารณาก่อนว่าไม่มีคุณค่าในการเก็บรักษา

ในการสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ แต่งตั้งคณะกรรมการทำลายข้อมูลข่าวสารลับชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเป็นประธานกรรมการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอีกไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการ และเมื่อคณะกรรมการ ดังกล่าวได้ทำลายข้อมูลข่าวสารลับเสร็จแล้ว ให้จัดแจ้งการทำลายไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ และจัดทำใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับด้วย ใบรับรองการทำลายให้เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อาจเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือกำหนดให้การใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลใดก่อนก็ได้

แบบใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๘

การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน

ข้อ ๕๗ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีแผนการปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน โดยมีแผนการเคลื่อนย้าย แผนการพิทักษ์รักษา และแผนการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อนำมาปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตามความรุนแรงของสถานการณ์

ส่วนที่ ๙

กรณีสูญหาย

ข้อ ๕๘ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับสูญหาย ให้ผู้ทราบข้อเท็จจริง รายงานข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับบันทึกการที่ ข้อมูลข่าวสารลับสูญหายไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

ส่วนที่ ๑๐ การเปิดเผย

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับใด โดยมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขเช่นใด ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับนั้นได้ตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับใดไม่มีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่นั้นได้รู้หรือควรจะรู้ข้อเท็จจริงว่าข้อมูลข่าวสารนั้นได้มีการกำหนดชั้นความลับไว้แล้ว

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๑ ให้เอกสารลับตามชั้นความลับที่มีอยู่ก่อน ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้ โดยเอกสารลับชั้นปกปิด ให้ถือว่าชั้นความลับอยู่ในชั้นลับ นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

แบบใบปกของเอกสารลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมด

แบบเอกสารต่าง ๆ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งมีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ให้นายทะเบียนเอกสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารตามระเบียบนี้

ให้เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขาการนำสารที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นเจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขาการนำสารตามระเบียบนี้

ข้อ ๕๒ ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

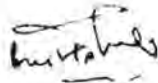
(๑) ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้จัดทำมาแล้วเกินยี่สิบปี และมีการกำหนดชั้นความลับไว้ ถ้ามิได้มีการกำหนดชั้นความลับใหม่เป็นรายชั้น และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับต่อไป ให้ถือว่าชั้นความลับนั้นเป็นอันยกเลิก

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบและกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่ตนจัดทำขึ้นภายในยี่สิบปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้แล้วเสร็จทั้งหมด

หากหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจจัดทำได้ภายใน
ระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อ ๕๓ ให้องค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนและองค์การ
รักษาความปลอดภัยฝ่ายทหารประสานการปฏิบัติในการจัดให้มีหลักเกณฑ์
วิธีการและคำแนะนำการปฏิบัติตามระเบียบนี้ รวมทั้งการอบรมบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและงบประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง กำหนดแบบเอกสารตามระเบียบว่าด้วยการ
รักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ ข้อ ๔๕ และ
ข้อ ๔๖ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔
นายกรัฐมนตรีออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ทะเบียนรับ ตามข้อ ๒๗ ของระเบียบว่าด้วยการรักษา
ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ใช้แบบ ทขล ๑ ตามที่กำหนด
ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๒ ทะเบียนส่ง ตามข้อ ๒๗ ของระเบียบว่าด้วยการรักษา
ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ใช้แบบ ทขล ๒ ตามที่กำหนด
ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ ตามข้อ ๒๗ ของระเบียบ
ว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ใช้แบบ ทขล.๓
ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

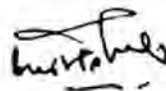
ข้อ ๔ ใบปกข้อมูลข่าวสารลับ ตามข้อ ๓๕ ของระเบียบว่า
ด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไปตามแบบ
ใบปกข้อมูลข่าวสารลับตามชั้นความลับตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ ใ้ตอบรับ ตามข้อ ๓๖ ของระเบียบว่าด้วยการรักษา
ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ บันทึกรายการยืม ตามข้อ ๔๕ ของระเบียบว่าด้วยการรักษา
ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ ใ้รับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ ตามข้อ ๔๖ ของ
ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไป
ตามแบบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ทะเบียนรับ

เลขที่รับ	เลขที่หนังสือ วัน เดือน ปี	ชั้นความลับ	จาก	ถึง	เรื่อง	ลงชื่อ	หมายเหตุ

- หมายเหตุ** ช่องเลขที่รับ ให้ปฏิบัติดังนี้
๑. ให้ลงเลขที่รับต่อเนื่องกันไป
 ๒. เมื่อขึ้นวันใหม่ ให้ลงวันที่คั่นไว้ในทะเบียน

ทะเบียนส่ง

เลขที่ส่ง	ชั้นความลับ	จาก	ถึง	เรื่อง	ลงชื่อ	หมายเหตุ

- หมายเหตุ** ช่องเลขที่ส่ง ให้ปฏิบัติดังนี้
๑. ให้ลงเลขที่ส่งต่อเนื่องกันไป
 ๒. เมื่อสิ้นวันใหม่ ให้ลงวันที่คั่นไว้

ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ

ลำดับที่	เลขที่ส่ง	เลขที่รับ	ชั้นความลับ	หน่วยงาน เจ้าของเรื่อง	การดำเนินการ

- หมายเหตุ**
๑. ช่องเลขที่ส่ง ให้ลงเลขที่ส่งในทะเบียนส่ง
 ๒. ช่องเลขที่รับ ให้ลงเลขที่รับในทะเบียนรับ

ลับ

ใช้ปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

ลับ

ลับมาก

ใช้ปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

ลับมาก

ลับที่สุด

ใช้ปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

ลับที่สุด

ใบตอบรับ

ข้าพเจ้า (ยศ, ชื่อ) ในฐานะ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ
 ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ได้รับของหรือภาชนะบรรจุข้อมูลข่าวสารลับ เลขที่หนังสือ

ลงวันที่ จาก ถึง

ให้เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา น.

ลงชื่อ ผู้รับ
 (.....)

ลงชื่อ ผู้ส่ง
 (.....)

- หมายเหตุ**
๑. กรณีที่นำส่งโดยเจ้าหน้าที่นำสารให้รองรับใบตอบรับนำกลับคืนทันที
 ๒. กรณีที่ส่งโดยวิธีอื่นให้ผู้รับจัดการส่งใบตอบรับคืนโดยเร็ว

(ชั้นความลับ)

บันทึกการเยี่ยม

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (ยศ,ชื่อ) ตำแหน่ง.....
สังกัด..... ตั้งอยู่ที่.....
..... โทรศัพท์.....

ได้เยี่ยมข้อมูลข่าวสารลับจาก..... (หน่วยงานของรัฐผู้ให้เยี่ยม).....
ไปจำนวน.....รายการ ดังนี้

ลำดับ	ชั้นความลับ	ที่หนังสือ	ลงวันที่	เรื่อง	หมายเหตุ

ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

.....
.....
.....

ข้าพเจ้าจะนำข้อมูลข่าวสารลับที่ยืมกลับมาคืนภายในวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

อนุญาตให้..... ยืมข้อมูลข่าวสารลับตามรายการนี้ได้ ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้อนุญาตให้เยี่ยม
ได้จัดแจ้งการเยี่ยมไว้ในทะเบียนควบคุม ข้อมูลข่าวสารลับแล้ว ลงชื่อ..... (.....) นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ลงชื่อ..... ผู้เยี่ยม
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ส่งมอบ
(.....)

ผู้เยี่ยมได้นำข้อมูลข่าวสารลับตามรายการ.....มาคืนครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... ลงชื่อ..... (.....) เจ้าหน้าที่ผู้รับคืน

(ชั้นความลับ)

ใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ

..... (ชื่อหน่วยงานของรัฐ)

๑. ตามคำสั่งที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ให้คณะกรรมการ
ในข้อ ๓ ดำเนินการทำลายข้อมูลข่าวสารลับตามรายการใน ข้อ ๒
๒. รายการข้อมูลข่าวสารลับ

ลำดับที่	เลขที่หนังสือ	ลงวันที่	จาก	ถึง	เรื่อง	หมายเหตุ

หมายเหตุ ช่อง ลำดับที่ ให้ลงลำดับที่ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ

๓. คณะกรรมการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ

ตำแหน่ง	รายชื่อ	ได้ทำลายข้อมูลข่าวสาร ลับลำดับที่..... เมื่อวันที่.....	ลงชื่อ
๑. ประธานกรรมการ	๑.....		๑.....
๒. กรรมการ	๒.....		๒.....
๓. กรรมการ	๓.....		๓.....

๔. ได้จัดแจ้งการทำลายลงในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับแล้ว

ลงชื่อ.....นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

(.....)

วันที่.....

(ชั้นความลับ)

บทวิเคราะห์สรุป

ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.
ออกตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เจ้าของเรื่อง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
วิเคราะห์สรุปในการเสนอร่างระเบียบ ฯ

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอขอให้มีระเบียบ

๑.๑ การดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการในขณะนี้ ประกอบด้วยระเบียบ ๒ ระเบียบ คือ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ และ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งทั้งสองระเบียบก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ และเป็นระเบียบที่ร่างขึ้นโดยอาศัยอำนาจบริหารทั่วไปของคณะรัฐมนตรี แต่ในขณะนี้ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ให้อำนาจแก่คณะรัฐมนตรีในการที่จะกำหนดระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของราชการ เพื่อกำหนดบุคคลที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย การกำหนดเงื่อนไขในการเปิดเผย และการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารมิให้รั่วไหล ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูล

ข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย อันมีผลทำให้การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสารและการสื่อสารไม่สามารถที่จะกำหนดโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่ออกโดยอาศัยอำนาจบริหารทั่วไปได้อีกต่อไป คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการขึ้น ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยขึ้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.

๑.๒ เห็นสมควรยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ เนื่องจากระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ มีรายละเอียดในทางปฏิบัติมาก และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก โดยมีการสื่อสารใหม่ ๆ หลายวิธีที่เทคนิคในการรักษาความปลอดภัยแตกต่างกัน การกำหนดเป็นระเบียบของคณะรัฐมนตรีจะยุ่งยากในการแก้ไขเพิ่มเติม และกรณีดังกล่าวเป็นวิธีปฏิบัติทางเทคนิคเท่านั้น สมควรให้องค์การรักษาความปลอดภัยเป็นผู้แนะนำเทคนิควิธีปฏิบัติจะเหมาะสมและยืดหยุ่นกว่า

๒. ความเกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบฯ โดยส่วนราชการต่าง ๆ

ใช้ประกอบกับระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยไม่ต้องยกเลิกระเบียบฯ ดังกล่าว เนื่องจากเป็นการยกเลิกเฉพาะการรักษาความปลอดภัยเฉพาะในส่วนที่เป็น "เอกสาร" ส่วนการรักษาความปลอดภัยในส่วนอื่น นอกจากเอกสารยังคงใช้บังคับได้ต่อไป ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และใช้บังคับกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี องค์การควบคุมการประกอบอาชีพและหน่วยงานอิสระของรัฐ

๓. การขอข้อมูล หรือความเห็นจากส่วนราชการ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และได้ศึกษาข้อมูล และรับฟังความคิดเห็นจากผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ศูนย์รักษาความปลอดภัย (กองบัญชาการทหารสูงสุด) สำนักงานอัยการสูงสุด หอจดหมายเหตุแห่งชาติ (กรมศิลปากร) กระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๓๘ หน่วยงาน ในการสัมมนา เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๒

๔. ระเบียบที่เสนอนั้น กำหนดให้มีการขออนุญาต เพื่อทำกิจการ
อย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ และมีความจำเป็นเพียงใด

ไม่มี

๕. ประเด็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ต้องการเสนอ

๕.๑ ประเด็นปัญหา

การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสารและการสื่อสาร
ขณะนี้ ก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร
ที่ไม่ต้องเปิดเผย ดังนี้

๕.๑.๑ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารมีการกำหนดลักษณะของ
เอกสารชั้นลับที่สุด ลับมาก ลับ และปกปิดอย่างกว้าง ๆ โดยมีได้พิจารณา
เป็นรายกรณีหรือรายชั้น ผู้ปฏิบัติจะมีแนวโน้มกำหนดให้เรื่องดังกล่าว
เป็นความลับทั้งหมด เพราะเกรงจะผิดระเบียบ ทั้งที่บางส่วนไม่มีสภาพ
เป็นความลับ ในทางตรงกันข้าม ข้อมูลข่าวสารบางอย่าง ที่คณะในสังคม
ได้เปลี่ยนแปลงไปไม่ถือเป็นความลับอีกต่อไป และเป็นเรื่องที่สาธารณชน
ควรได้รับรู้ อนึ่ง สิ่งใดไม่ควรเปิดเผยนั้น หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ
ย่อมอยู่ในฐานะที่รู้ได้ดีกว่าผู้อื่น และการเปิดเผยสิ่งที่โดยอำนาจหน้าที่
ไม่ควรเปิดเผย ย่อมเป็นความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ และจะเป็น
ผลร้ายต่อผู้รับผิดชอบ โดยอาจถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิ หรือลงโทษทาง
วินัยได้ การกำหนดรายละเอียดว่าสิ่งใดไม่ควรเปิดเผยจึงควรให้หน่วยงาน
ที่รับผิดชอบกำหนดเองจะเหมาะสมกว่า

การกำหนดวิธีปฏิบัติในรายละเอียดมากมายจนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามได้ยาก และอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีหน่วยงานใดสามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องทุกประการ แม้แต่องค์การรักษาความปลอดภัยเองก็ตาม

การกำหนดชั้นความลับยุติแต่ในชั้นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ แต่ในปัจจุบันมีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ อยู่ด้วย ซึ่งอาจรับพิจารณาอุทธรณ์จากเอกชนและมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยได้ จึงสมควรเขียนระเบียบให้ยึดโยงขั้นตอนถึงกัน

๕.๑.๒ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ มีรายละเอียดในทางปฏิบัติมากและ เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร และสารสนเทศในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก โดยมีการสื่อสารใหม่ ๆ หลายวิธีที่เทคนิคในการรักษาความปลอดภัย แตกต่างกัน การกำหนดเป็นระเบียบของคณะรัฐมนตรีจะยุ่งยากในการแก้ไขเพิ่มเติม และกรณีดังกล่าวเป็นวิธีปฏิบัติทางเทคนิคเท่านั้น สมควรให้องค์การรักษาความปลอดภัยเป็นผู้แนะนำเทคนิควิธีปฏิบัติจะเหมาะสม และยึดหยุ่นกว่า

๕.๒ ทางแก้ไข

๕.๒.๑ ลดความยุ่งยากในการปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารลับให้ลดน้อยลงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่ให้คงประสิทธิภาพ ในการรักษาความลับได้อย่างเพียงพอ

๕.๒.๒ เน้นความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารของราชการโดยตรง โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอิสระในการที่จะเลือกวิธีปฏิบัติการในการรักษาความลับโดยวิธีอื่น แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในร่างระเบียบฯ ได้ ถ้าเป็นวิธีการรักษาความลับที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับรั่วไหล เนื่องจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการในการรักษาความลับไม่รัดกุม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

๕.๒.๓ ไม่กำหนดรายละเอียดของวิธีปฏิบัติไว้ในระเบียบ เพราะทำให้ระเบียบยุ่งยากซับซ้อนและไม่เหมาะสมกับหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน แต่ให้องค์กรรักษาความปลอดภัยเป็นผู้แนะนำมาตรฐานในการรักษาความลับแก่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแทน ซึ่งจะทำให้ระเบียบฯ นี้ สามารถปรับให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาวะของเรื่องได้

๕.๒.๔ ส่วนที่เป็นสาระสำคัญในการรักษาความลับ จะถูกกำหนดไว้ในร่างระเบียบฯ ส่วนแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่สำคัญ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะทำให้การแก้ไขแบบต่าง ๆ สามารถทำได้ง่ายสะดวกขึ้น

อนึ่ง เมื่อร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ..... มีผลใช้บังคับแล้วมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้บังคับดังนี้

๑. ก่อนที่จะมีการประกาศใช้บังคับระเบียบฯ นี้ ควรจัดทำคู่มือหรือคำแนะนำการใช้ระเบียบฯ นี้ รวมถึงการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์การรักษาความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความลับของทางราชการ

๒. หลังจากที่ระเบียบฯ นี้ ใช้บังคับแล้วจะต้องแก้ไขระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ และขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความสับสนในการปฏิบัติ

๓. ข้อมูลข่าวสารของทางราชการมิได้จำกัดเฉพาะในส่วน of ข้อมูลข่าวสารของทางราชการที่เป็นเอกสาร แผ่นที่ แผ่นผัง หรือแผ่นฟิล์ม ฯลฯ แต่ยังรวมถึงข้อมูลข่าวสารในรูปแบบอื่นด้วย เช่น ข้อมูลข่าวสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ สมควรมีวิธีการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารในลักษณะดังกล่าวด้วย เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการทำลายข้อมูลข่าวสารของราชการ

๖. หลักการในประเด็นที่สำคัญ ๆ

ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.

มีสาระสำคัญดังนี้

๑. กำหนดชั้นความลับเป็นสามชั้น คือ ชั้นลับที่สุด ลับมาก และลับ

๒. คบบทบาทขององค์การรักษาความปลอดภัย (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำหรับกรณีของพลเรือน และศูนย์รักษาความปลอดภัย สำหรับกรณีของทหาร) ในการให้คำแนะนำทางเทคนิคการรักษาความลับ แก่หน่วยงานต่าง ๆ

๓. เน้นความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการวางมาตรการรักษาความลับ และในกรณีจำเป็นอาจกำหนดมาตรการที่แตกต่างไปจากระเบียบนี้ได้ ถ้ามาตรการนั้นมีประสิทธิภาพเช่นกัน

๔. กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอิสระในการกำหนดชั้นความลับ และสามารถที่จะมอบหมายหน้าที่ดังกล่าว ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา หรือราชการส่วนภูมิภาคได้ตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการเรื่องความรับผิดชอบของหน่วยงาน

๕. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดชั้นความลับเป็นการชั่วคราวได้ และผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะปรับชั้นความลับได้ตามความเหมาะสมในภายหลัง

๖. กำหนดระบบการทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอย่างน้อยต้องจัดให้มีทะเบียนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ โดยแยกเป็นสามทะเบียน แบบทะเบียนทำให้ง่ายขึ้น การดำเนินการต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของข้อมูลข่าวสารลับจะปรากฏในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารลับที่จัดทำขึ้นใช้ภายในหน่วยงาน แต่ไม่ได้ส่งออกนอกบริเวณหน่วยงานของรัฐด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้ควบคุมดูแลงานทะเบียนทราบถึงการปฏิบัติได้ง่าย กำหนดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบ และการมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารลับที่มีอยู่ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทุกหกเดือน ส่วนการจัดทำ การสำเนาและการแปล การโอน การส่ง และการรับ การเก็บรักษา การยืม การทำลาย การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน การสูญหายได้ยึดแนวทาง ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นหลัก แต่แก้ไขด้อยค่าให้เข้าใจง่าย และมีแนวปฏิบัติให้ง่ายขึ้น

๗. หน่วยงานของรัฐต้องจำแนกข้อมูลข่าวสารให้ชัดเจนว่า ข้อมูลข่าวสารใดเปิดเผยได้หรือเปิดเผยไม่ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบ กำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับให้เหมาะสม ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารนั้น ไม่มีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ทันทีเว้นแต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้รู้หรือควรจะได้รู้ว่า ข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีเครื่องหมายกำกับนั้น แท้จริงได้มีการกำหนดชั้นความลับไว้แล้ว

๘. กำหนดบทเฉพาะกาลแก้ไขปัญหายุ้งยากที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
ดังนี้

๘.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของเรื่อง
พิจารณากำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่ได้จัดทำเกินกว่ายี่สิบปี
และกำหนดชั้นความลับใหม่เป็นรายชั้น และแจ้งให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน
ของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับต่อไป
โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนหากพ้นกำหนดหกเดือนไป
แล้วให้ถือว่า มีการยกเลิกชั้นความลับแล้ว และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถ
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีได้มีการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับได้

๘.๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบ และกำหนด
ชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่จัดทำขึ้นภายในยี่สิบปีให้แล้วเสร็จภายใน
หกเดือน เมื่อครบหกเดือนแล้ว ถ้ายังไม่มีการกำหนดชั้นความลับเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราช
บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการ
ดังกล่าวข้างต้นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหกเดือน หน่วยงานของรัฐ
อาจขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการเป็นรายกรณีไปได้

ข้อแนะนำ
การใช้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ
ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ซึ่งทอง โอภาสศิริวิทย์

๑. คำว่าเอกสารในระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ และคำว่าข้อมูลข่าวสารในระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

เนื่องจากระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖^(๑) และมาตรา ๒๖ วรรคห้า^(๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยระเบียบนี้จะใช้แทนระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร ดังนั้น ขอบเขตของการรักษาความปลอดภัยจึงต้องใช้นิยามคำว่า ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่บัญญัติว่า "ข้อมูลข่าวสาร หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือ สิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้น จะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ

^(๑) มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการ จะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีการขามีให้ไว้ไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

^(๒) มาตรา ๒๖ วรรคห้า บทบัญญัติตามมาตรานี้มีให้ใช้บังคับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีหรือระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลาย หรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้มรายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือวิธีอื่นใด ที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้" ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีความครอบคลุมกว้างขวางและชัดเจนมากกว่าคำว่า เอกสารตามข้อ ๕.๘^(๓) ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗

๒. วัตถุประสงค์ของการมีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ แม้โดยวัตถุประสงค์ของการจัดทำระเบียบที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๖^(๔) จะชี้หรือเน้นไปที่วิธีการรักษาความลับมิให้รั่วไหล และวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่เมื่อพิจารณาถึง ข้อ ๕ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว จะเห็นได้ว่า ระเบียบนี้ มุ่งหมายที่จะให้การปฏิบัติระเบียบรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ตอบสนองจุดประสงค์ หรือเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐโดยมีข้อยกเว้น อันไม่ต้องเปิดเผย ที่แจ่มชัด และจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ หรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชนเท่านั้นด้วย จึงได้กำหนดนิยาม " ข้อมูลข่าวสารลับ " หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตาม

(๓) ข้อ ๕.๘ "เอกสาร" หมายความว่าถึง ข่าวสารที่บันทึกไว้ในแบบใด ๆ รวมทั้งสิ่งที่พิมพ์ เขียน วาด ระบายสี แถบบันทึก ภาพถ่าย ฟิล์ม และสิ่งอื่น ๆ ในทำนองนี้

(๔) ดูเชิงอรรถที่ ๑

มาตรา ๑๔^(๕) หรือมาตรา ๑๕^(๖) ที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยและอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับเอกชน ซึ่งมีการกำหนดให้มีชั้นความลับเป็นชั้นลับ ชั้นลับมาก หรือชั้นลับที่สุดตามระเบียบนี้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและประโยชน์แห่งรัฐประกอบกัน

(๕) มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

(๖) มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์เอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบหรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๓. จำนวนชั้นความลับ

จำนวนชั้นความลับตามข้อ ๑๒ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการปรับให้แตกต่างจากข้อ ๑๑^{๖๖} ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งมี ๔ ชั้น ให้เหลือเพียง ๓ ชั้น คือ (๑) ชั้นลับที่สุด (TOP SECRET) (๒) ลับมาก (SECRET) (๓) ลับ (CONFIDENTIAL)

แต่อย่างไรก็ตาม บทเฉพาะกาลตาม ข้อ ๕๑ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้เอกสารลับตามชั้นความลับที่มีอยู่ก่อน ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้ โดยเอกสารลับชั้นปกปิดให้ถือว่า มีชั้นความลับอยู่ในชั้นลับ นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

๔. ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับ

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด

(๗) ข้อ ๑๑ ชั้นความลับของทางราชการ

- ๑.๑ ลับที่สุด ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า TOP SECRET
- ๑.๒ ลับมาก ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า SECRET
- ๑.๓ ลับ ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า CONFIDENTIAL
- ๑.๔ ปกปิด ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า RESTRICTED

ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดตาม ข้อ ๑๖ ของระเบียบดังกล่าว มีความแตกต่างจากข้อกำหนดตามระเบียบรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในประเด็นเดียวกันนี้ คือ

(๑) ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดเฉพาะว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับ โดยสามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มอบอำนาจได้ แต่ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ข้อ ๓๐^(๔) ได้มีการกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจกำหนดชั้นความลับในแต่ละชั้นความลับไว้

(๔) ข้อ ๓๐ การกำหนดชั้นความลับ

๖๗๖ ๖๗๖

๓๐.๒ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น "ลับที่สุด" ได้แก่ ข้าราชการตั้งแต่ ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าตำแหน่งดังต่อไปนี้ขึ้นไป อธิบดี หัวหน้าคณะทูต ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร ผู้บัญชาการตำรวจ หัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ และผู้บัญชาการทหารอากาศ

๖๗๖ ๖๗๖

๓๐.๓ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น "ลับมาก" ได้แก่ ข้าราชการตั้งแต่ ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าตำแหน่งดังต่อไปนี้ขึ้นไป หัวหน้ากอง ผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับการกองบิน หัวหน้าหน่วยราชการอิสระ ซึ่งมีตำแหน่งชั้นหัวหน้าแผนก ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้นสาม และผู้บังคับหมวดบิน

๖๗๖ ๖๗๖

๓๐.๔ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น "ลับ" และ "ปกปิด" ได้แก่ ข้าราชการ ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าตำแหน่งดังต่อไปนี้ขึ้นไป คือ หัวหน้าแผนก ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้นสาม ผู้บังคับหมวดบิน

(๒) ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒ กำหนดให้การกำหนดชั้นความลับของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะต้องให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเหตุผลใด ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดนี้ถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ เป็นข้อปฏิบัติใหม่ที่ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ไม่ได้ กำหนดเป็นข้อบังคับการปฏิบัติได้

๕. แนวทางในการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับอยู่ในชั้นความลับต่างๆ
 ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้ให้แนวทางในการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับอยู่ในชั้นความลับใด โดยให้พิจารณาถึงองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ตาม ข้อ ๑๙ ของระเบียบฯ ดังต่อไปนี้

- (๑) ความสำคัญของเนื้อหา
- (๒) แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
- (๓) วิธีการนำไปใช้ประโยชน์
- (๔) จำนวนบุคคลที่ควรรับทราบ
- (๕) ผลกระทบหากมีการเปิดเผย
- (๖) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่องหรือ

๖. ภารกิจเร่งด่วนที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการ

๖.๑ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ซึ่งตาม ข้อ ๒ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ นี้ กำหนดให้ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น ระเบียบนี้จึงจะมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔

๖.๒ เนื่องจาก ข้อ ๕๒ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ คือ

(๑) ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้จัดทำมาแล้วเกินยี่สิบปี และมีการกำหนดชั้นความลับไว้ ถ้ามิได้มีการกำหนดชั้นความลับใหม่เป็นรายชิ้นและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับต่อไป ให้ถือว่าชั้นความลับนั้นเป็นอันยกเลิก

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบ และกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่ตนจัดทำขึ้นภายในยี่สิบปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้แล้วเสร็จทั้งหมด

หากหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจจัดทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะผู้จัดทำหนังสือ

นายศุภโชค	สีสพวัฒน์
นายณรงค์	พิทสอน
นางชุษา	บุญรักษ์
นางบังเอิญ	ชีวะพงษ์
นางณัฐราวี	บัณฑิตวงศ์
นางสาวชมรา	ภาคำ
นายจรัชชัย	แถมสุวรรณ
นางสุภารัตน์	รชกสิน
นายชำนาญ	ต้นพรม

ขอขอบคุณ

นายประพนธ์	รักวีณา
นางสาวไพรีน	พวงสำเภา
นายกนก	สัมพันธ์
นายนพทศ	ชัชไธ

พระเจดีย์วัดเขาบางทราย